

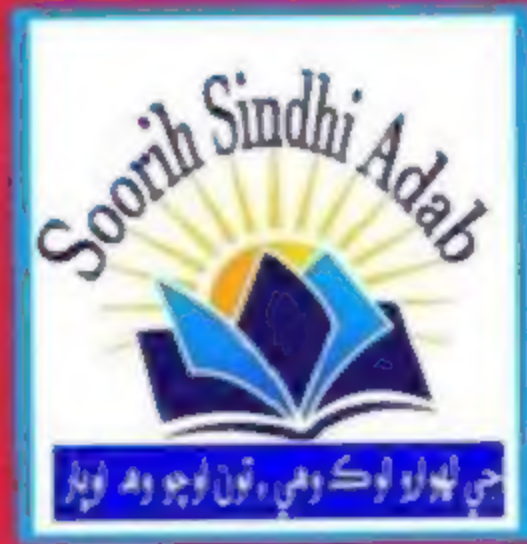
اَمَن تُو گھران

خاڪي جاني

سوره سنڌي ادب

صاحب خان سوره ميرائي

Cell No: 0344 3919786

0300 3404488

آمن تو گھران

[شاعري]

خاڪي جاني

سچائي اشاعت گھر - دڙو

2011ع

استاڪٽ

- پٽاڻي بڪ هائوس گاڏي کاتو حيدرآباد
Cell#0322_3011506
- سنڌي ادبي بورڊ جو بڪ اسٽال حيدرآباد
- نليچ ڪتاب گهر لئنگئيج اٿارٽي حيدرآباد
- سنڌيڪا بڪ شاپ گاڏي کاتو حيدرآباد
- ڪلچر ڪتاب گهر سامهون ايم پي اي هاسٽل ڪراچي
- گل ڪتاب گهر لکي در شڪارپور
- مهران ڪتاب گهر گهنٽي ڦاٽڪ: سامهون سينا لان لاڙڪاڻو
- فڪشن بڪ هائوس رابع اسڪوائر حيدرآباد
- شاهه لطيف ڪتاب گهر گاڏي کاتو حيدرآباد
- مهران ڪتاب گهر سانگهڙ

سچائي اشاعت گهر جو ڪتاب نمبر 79 هون

حق ۽ واسطا محفوظ

ڪتاب جو نالو:	آمن ٿو گهران
موضوع:	شاعري
شاعر:	خاڪي جاني
چاپو:	مارچ 2011ع
ٽائٽل ڊزائين:	مور ساگر
ڪمپوزنگ:	جهانزيب علي جوڻيجو
چاپيندڙ:	ساحل ڪمپوزرس رابع اسڪوائر حيدرآباد (10)
چاپائيندڙ:	ساحل پرنٽرز رابع اسڪوائر گاڏي کاتو حيدرچوڪ حيدرآباد (3) 03332634650 سچائي اشاعت گهر - ڊڙو فون: 0301_3640468

قيمت: Rs_150/-

AMAN THO GHURAAN (Poetry) Written by: KHAKI JANI Published by:
Sachai Ishait Ghar, DARRO, Sindh, Pakistan
Edition First, 2011.
Cell:03013640468

ارپنا

پنهنجي پياري بابا

نصير محمد

جي نانءُ

جنهن جو اوچتو وڇوڙو

مونکي چورو چنو ڪري ويو.

ساڳيان کس ۽ گهيڙ ڏسان، ساڳيان پنين ٻارا،

منهنجا بابا پيارا، ناهين نظرن اڳيان تون!

خاڪي جاني

پبلشر نوت

سچائي اشاعت گهر پاران 'خاڪي جاني' جو پهريون شعري مجموعو "امن ٿو گهران" اوهانجي خدمت ۾ حاضر آهي. خاڪي جاني نئين ٿي، جي انهن ٽورن شاعرن مان آهي، جن جي شاعري فني معيار تي پورو لهڻ سان گڏ، فڪري حوالي سان به سگهاري حيثيت رکي ٿي. خاڪي لڳ ڀڳ شاعري جي سڀني صنفن تي طبع آزمائي ڪئي آهي ۽ شعري صنفن کان به چڱي طرح واقف آهي، جنهن ڪري سندس شاعري پڙهندڙ جوڌيان جلد ئي پاڻ ڏانهن ڇڪايو وٺي. اسان سچائي اشاعت گهر پاران هن کان اڳ به نئين ٿي جي ڪيترن ئي شاعرن جا شعري مجموعا پيش ڪري، چڱا آهيون ۽ خاڪي جو هي ڪتاب "سنڌي" شاعري ۾ هڪ سٺو واڌارو ثابت ٿيندو.

يوسف سنڌي

21 مارچ 2011ع

شاعر پاران

شاعريءَ کي ڪن الهام چيو آهي ته ڪن جادوگريءَ ڪن ذات جونالو
 ڏٺو آهي. ته ڪي وري شاعريءَ کي فن سمجهن ٿا. شاعري نه آسماني آواز
 آهي. نڪي چلا ڪاٿي حاصل ڪيل جادو. شاعري انسان جي اندر موجود
 پيڙائن، ڏڪن، سورن، خوشين، آسن، اميدن ۽ اُٿلن پُٺلن سان گڏ ٻاهرين
 سماج، ماحول جي حالتن، وارتائن، حادثن، مسئلن، مونجهارن، معجزن، روين،
 لهجن ۽ سموري نظري ذهني ۽ دلي عڪس جو هڪ نمونو آهي.
 شاعر پنهنجي پاڻ لاءِ لکي ٿو خود کي شاعري جي لفظن ۾ پوئي ٿو ۽
 ان سان گڏوگڏ ٻين ماڻهن جون ڪيفيتون، ڌرتي جون دانهون، ملڪن جون
 حالتون مطلب ته سڄي ڪائنات جون نراسيون ۽ شادمانيون پاڻ ۾ جذب
 ڪري ٿو محسوس ڪري ٿو پوءِ ئي ڪجهه لکي ٿو. شاعري رڳو جذبن جي
 ترجماني، حق جي نمريءَ لفظن جي جوڙجڪ جو نالو نه آهي. شاعري ٻولي
 جي ڄاڻ، فڪري اڏام فني گهرجن جو هڪ اهڙو رستو آهي، جنهن ۾ هر
 شعر هر سٺ هر لفظ تي ايئن عبور رکڻو پوندو آهي جيئن ڪو مسافر گس
 پلجي ويڃي کانپوءِ تارن جي مدد/ڄاڻ سان ڏس جو پتو لڳائي پنهنجي ماڳ
 تي پهچندو آهي. ايئن ئي شاعر وٽ آهي تارا آهن شاعري جو علم/فن.
 شاعري جا مان/ماپا ڪڍي ڇڏجن يا متروڪ ڪري ڇڏجن ته هوند هر ٻيو
 ماڻهو شاعر سڏرائڻ لڳي ۽ هر ٻي ڳالهه شعر چوڃڻ لڳي. شاعريءَ لاءِ وزن
 بحر ايئن آهي جيئن ٿانولاءِ قلمي، ڪاٺ لاءِ رندو گهر لاءِ روشني، انسان
 لاءِ زبان ڌرتي لاءِ ساوڪ ۽ سرهاڻ.

آئون ته شاعريءَ کي زندگيءَ جو آواز/تصوير سمجهان ٿو منهنجي

شاعريءَ ۾ اهي آواز شامل آهن جيڪي اسانجي ڪنن تائين روز رسائي ڪن ٿا. پر انهن آوازن تي نه ٿي ڪنهن ڌيان ڌريو آهي ۽ نه ئي ڪنهن انهن کي ورنايو آهي. اهي تصوير وٺڻ جيڪي روز اسانجي نظرن اڳيان اچن ٿيون. پر اسان ڪڏهن به انهن کي پڙهڻ جي ڪوشش نه ڪئي آهي. منهنجي شاعري سنڌي ادبي سنگت ماتلي جي گڏجاڻين کان ويندي ٽنڊو غلام علي جي ويهڪن ۾ وڌي ويجهي آهي. ادبي سنگت ماتلي ۾ مير مرڪ، ڊاڪٽر مقبول مارو، نورل وادو محبوب بخاري لکي نظاماڻي، حيدر شاھ، جهان آرا بتول، موسيٰ منظور طارق توڪل، جابر زار نثار نوتڪاڻي، نور محمد راهي (مرحوم)، غلام حسين لغاري غلام قادر چانگهه شعيب شاد، ياسين ساجد، ملوڪ نظاماڻي، ۽ ٻيا ڪوڙنانءِ اچي وڃن ٿا. انهن سڄڻن جي محبتن مون کي ۽ منهنجي شاعريءَ کي مان بخشيو. ماتلي جي گڏجاڻين ۾ شاعري سان گڏ ڪهاڻيون به تنقيد لاءِ پيش ڪيون. ماتلي شاخ جي گڏجاڻين مان مون تنقيد ڪرڻ ۽ اصلاح کي سمجهڻ سکيو. اڳتي هلي ٽنڊو غلام علي شاخ جي گڏجاڻين ۾ وڃڻ لڳس. هڪ ئي وقت ادبي سنگت ماتلي جو عهديدار هوندي به ادبي سنگت ٽنڊو غلام علي جي ويهڪن ۾ شرڪت ڪندو رهيس/ آهيان. ٽنڊو غلام علي ۾ سانوڻ سنڌي نبي بخش ناز طارق عاجز امر سنڌي مختيار سھتو خير محمد خاص، جانڻ چانڊيو آثم ارياب، اعجاز شاھ، مير محمد ڏواڪر ۽ شگن پريمي متحرڪ هئا. سانوڻ سنڌي جڏهن ڪنهن شاعر جي شعر جي تشريح ڪندو هو ته اهو شاعر اها تشريح ٻڌي پنهنجي ڀر ۾ سوچڻ تي مجبور ٿي ويندو هو ته ”ڇا واقعي مون ايترو خوبصورت لکيو آهي؟“ سانوڻ غزل ۾ موجود خامين جي نشاندهي به نهايت شانائتي نموني ڪندو هو. سندس خال اڄ تائين پرڄي ناهي سگهيو. نبي بخش ناز ۽ امر سنڌي شاعر جي خيالن ۽ سوچن جو حصو بڻجي تخليق ۾ موجود اهي غلطيون به ڪڍي وٺندا هئا/ آهن. جيڪي ڪنهن ٻئي تنقيدنگار کي نظر نه اينديون هيون/ آهن. تنقيدي ويهڪن ۾ مسلسل ۽ پابنديءَ سان اچڻ ڪري مختيار سھتو ٿوري ئي وقت ۾ سنڌ جي ناميارن شاعرن ۾ شمار ٿئي ٿو.

مون هي شاعري جو مجموعو تندو غلام علي جي ادبي ويهڪن پر
 قسطوار (جهن نشستن ۾) پڙهيو ۽ دوستن جي رايي/اصلاحن کي مرڪي
 قبول ڪيو. شاعري جي سورهن بهارن ۾ مون کي جهجهي مڃتا ملي آهي.
 بدين ضلعي جي شاعري ۾ مڃتا سرٽيفڪيٽ مليو 2000ع ۾ ماهوار
 هالار ڊائجسٽ ۾ منهنجو پهريون انٽرويو شايع ٿيو. سنڌي ادبي سنگت
 پاران ڊاڪٽر ذوالفقار سيال جي دؤر ۾ مون سان ۽ سريلي راڳي ڪريم
 ڪڇي سان شام ملهائي وئي. جنهن ۾ سمورن مرڪزي عهديدارن
 شرڪت ڪئي. ڪريم ڪڇي انهي شام ۾ منهنجا ڇهه غزل ڳايا. "سنڌي
 ٻولي قومي ٻولي مهر" جي سلسلي ۾ مون کي ٻه ڀيرا مڃتا سرٽيفڪيٽ مليا.
 يوسف سنڌيءَ جي دؤر ۾ مرڪزي ادبي سنگت پاران مون کي شاخ جي
 2010ع ۾ سيڪريٽري/ماتلي شاخ کي بهترين ڪارڪردگي تي مڃتا
 ايوارڊ سان نوازيو ويو. منهنجي ڳوٺ بخشو نظاماڻي ۾ مون کان اڳ ۾
 مرحوم ماما يار محمد نظاماڻي (نهایت شريف النفس ۽ بزرگ ماڻهو) شاعري
 ڪندو هو پر سندس ڪابه تخليق ڇپجي نه سگهي. سندس پٽ محمد خان
 ڪجهه غزل لکيا. پوءِ اڳتي هلي ان شاعري مان هٿ ڪڍيا. منهنجي شاعر
 طور نروار ٿيڻ کان پوءِ شبيب شاد عبدالقادر (عبد سنڌي)، عمران نظاماڻي ۽
 عباس نظاماڻي شاعري طرف آيا. منهنجي پيڻ 'ساجده سنڌو' تعلقي ماتلي
 جي پهرين ڪهاڻيڪار آهي.

هن مجموعي کي ڇپرائڻ لاءِ مون کي همٿائڻ ۾ نبي بخش ناز مختيار
 سهتو ۽ رضوان سحر سرفهرست آهن. هونئين ته مون هر صنف کي پنهنجي
 قلم جي نوڪ هيٺ آندو آهي پر "امن ٿو گهران" ۾ رڳو غزل ۽ نظم شامل
 آهن. انهن مان ڪجهه مختلف رسالن ۾ ڇپيل آهن ۽ ڪجهه وري ڪريم
 ڪڇي، حسين بخش ڪهيري، خالد پتافي ۽ مير محمد بلوچ پنهنجي آواز
 ۽ ڳائي ڇڪا آهن.

"امن ٿو گهران" لاءِ ڪنهن کان مهاڳ ڪونه لکرايو اٿم اڄڪلهه
 لکجندي مهاڳ سواءِ سرٽيفڪيٽ جي ٻيو ڪجهه نه هوندا آهن مون
 پڙهندڙن جي ذهنن کي انهي سرٽيفڪيٽ ۾ قيد ڪرڻ نه ٿي چاهيو. جڏهن

امن تو گهران

ڪو نالي وارو شاعر ڪنهن شاعر کي وڏا خطاب ۽ نالا ڏيو ڇڏي ته عام پڙهندڙ ۽ باقي شاعر ڪابه راءِ جوڙڻ لاءِ ساهس ساري ناهن سگهندا. سو منهنجي شاعري تي هر ننڍي وڏي شاعر/غير شاعري کي لکڻ جو پورو حق آهي. ۽ مون انهن کي انهي لکڻ/راءِ ڏيڻ واري حق کي قائل رکندي ”امن تو گهران“ کي بنا مهاڳ ڇپرايو آهي. ٻي غرض محبتن تي قائل رهندڙ اسحاق عاجز (منهنجو ساٿي، دوست، ٽوڙيندڙ جوڙيندڙ پيءُ) جا قرب جنهن مون کي ادبي ڪتابن جي مطالعي جو عادي بڻائي منهنجي اندر جي شاعر کي جاڳائي ڇڏيو. وڏا وڏا آهن محترم دوست داروغي لياقت نظاماڻي جا جنهن پنهنجي پيار منجهان ”امن تو گهران“ کي سهڻن اکرن ۾ لکي ڇپجڻ لائق بڻايو ۽ پياري دوست يوسف سنڌي، جون محبتون جنهن هڪ ئي ڪال تي منهنجي ڪتاب ڇپڻ لاءِ ڇاتيءَ تي هٿ هنيو.

اوهان منجهان، اوهانجو پنهنجو

خاڪي جاني

ٽپال گهر راجو خانائي وايا ماتلي

ضلعو بدين سنڌ.

رابطو: 0346_3934512

14 جنوري 2011

غزل

اسان مسافر رهي اسان کي تلاش محبت امن جي آهي.
حکومتن جا سفیر بڻجڻ ايندڙ اسان کان ٿيو نه ٿيندو.

سناسين گھڻا زلڙا زندگي ۾.
مليا ڪين ڪي پرجهلا زندگي ۾.

ڪڏهن پاڻ پاڳل ڪڏهن پاڻ ڏاها،
اهي عشق جا سلسلا زندگي ۾.

ڏسي سونهن سامهون ٿڙي ٿو پوان مان
وڌي ٿا وڃن ٿرڻا زندگي ۾.

الا بي رخي مان ٿيڙيو منهن ڇڏي هو
ڪري ٿي وڃي ڪربلا زندگي ۾.

وڌي هاڻ بيروزگاري گهڻي آ،
رڳو منهن ڪين مسئلا زندگي ۾.

خوشي ڪابه 'خاڪي' ملي ڪانه مون کي،
غمن جا رهيا قافلا زندگي ۾.

آن ڏنا پيچرا زندگي جو سفر.
پيا هلن قافلا زندگي جو سفر.

جا به گذري گهڙي امتحان ٿي لڳي.
جن ڪٿيون ٿا سزا زندگي جو سفر.

هڪ پڄاڻي ڀڳو پيو ته آيو مٿان
سور جا سلسلا زندگي جو سفر.

پُٽ بنا ماءُ جو هاءِ ڦاٽي پيو
حادثا، حادثا زندگي جو سفر.

راهه ساڳي گسن ۾ اُهي ئي ڪندا.
ساٿ بس حوصلا زندگي جو سفر.

غلطين کان نه خاڪي بچي ٿا سگهون.
تي خطا تي خطا زندگي جو سفر.

ڪٿي مُرڪ پوٽ اُڏارون اُڏارون.
ڪٿي لڙڪ ڳلڙن قطارو قطارون.

نصيبين ۾ ڪنهن کي خزان ٿي ملي آ.
ڪٿي ڀاڳ ڪنهن جو بهارون بهارون.

ڪٿي يار دل جا چڙيا ڪنهن وساري
ڪٿي روز راهن - نهارون نهارون.

نه سوچون نه الڪا پريشاني ڪنهن کي.
ڪٿي شخص ڪوئي سنيارون سنيارون.

ڪٿي جهوپڙا بارشن ۾ وهي ويا.
ڪٿي ماريل جون مزارون مزارون.

ٿئي تند تنبوري پيو پٽ آهي.
ڪٿي سي سيد جون تنوارون تنوارون.

سڄي سنڌ ڏس درد جي ٿي صدا آ.
ڪٿي آ. سُٺي جو پڪارون پڪارون.

هجن ٿي هيءَ آرام توکي آ 'خاڪي'.
ڪٿي سنڌ وڃي ڏي ميارون ميارون؟

ساڻ زلفن ٻڌي وئي آهي
ڳالهه وس کان وڌي وئي آهي

روز پئي ٿي جلي جدائي ۾
دل به ٿي بي سڌي وئي آهي

هو ٿي مون کان پري پري آهي
غير ڏي ڪيئن وڌي ويئي آهي؟

چانو هن جي ملي ٻين کي پوءِ
آس پي ٿي ٿڌي وئي آهي

ڪو جزيرو اهڙو به آهي ڇا؟
جت خوشي ڪا لڌي ويئي آهي

ها سگهو آجپو ملي ويندو
مون ٻڌو ٿي ٻڌي وئي آهي

نقاب سارا هتي ويا هن
حجاب سارا هتي ويا هن

ڏسي حسن بي پناه تنهنجو
شباب سارا هتي ويا هن

نشو نگاهن سندو اُتم آ،
شراب سارا هتي ويا هن

پڙهان پيو مان چهرو پرين جو
ڪتاب سارا هتي ويا هن

مٽي سوارِي جڏهن جوين جي،
نواب سارا هتي ويا هن

گهلي آ خوشبو تنهنجي بدن مان
گلاب سارا هتي ويا هن

اچي ملئين تون تڏهن ته خاڪي
عذاب سارا هتي ويا هن

صدين ڪنان پئي پرين اوهان لڏ اها اسان جي نهار جاڳي
ڏسي اوهان کي سندر اکين ۾ وري کڻي ڪر خمار جاڳي.

وجود منهنجو ڪٿي آ منهنجو؟ وجود ۾ اوهان موجود آهيو
نڪي وساريان نڪي وسرنڊا گهڙي گهڙي ٿي سنڀار جاڳي.

حسين ماڻهو يا سونهن ڪاٿي سوا محبت تہ بي معنائِي
پيار مان ڪو جڏهن نھاري تڏهن حسن جو نڪار جاڳي.

اهو لمحو هو ڪهڙو الاڻي؟ اوهان اسان ڏي هلي بہ آيا.
انهي ڪنان پوءِ مونسان پيو منهنجو گهر دريون ۽ دوار جاڳي.

پتا وٺن جا مڪي چٽيا ۽ ڪنول ڪماڻان خزان ٿي حاوي
ورو بہ هاڻي متان اسان جي بہ زندگي ۾ بهار جاڳي.

لکيو وري لک ڪوي لکن ڄاڻ ايستائين فرض ۾ شامل
جيئين سنڌو جو سڀوت سوڍو يا دولهہ دودو سڄار جاڳي.

سنڌو سڪاڻي ٿا ڏير جوڙين سمنڊ ڪاٿي زمين اسان جي
اهڙو تہ ڪولڪ شمر خاڪي جو منجهان پهاڙن پڪار جاڳي.

تنهنجون يادون چُهڻي پيون هن.
پيرن جي ٿي ٿارين وانگي.

منهنجا سڀنا منهنجون آسون
تو بن سڀڻا چارين وانگي.

منهنجون نظرون منڻون ميڙون
تنهنجون نظرون مارين وانگي.

تنهنجا سڀ حڪم رڻيساڻا.
منهنجون آزيون هارين وانگي.

دل جا گهاءَ نه پر جي سگهيا.
چولي ۾ پيل گهارين وانگي.

'خاڪي' توکي پنهنجو سمجهي
ٿنهنجا رڙيا ڌارين وانگي

جي نه توکي وٽان
هام ڪنهي هٿان

توڪي سامهون دسي
سڀ نڌا ڪٿان

تو سڀ سڀ مهڻو
گو به مهڻا ڪٿان

هي به سڀا ٿيندي
هن به هن ڪي ڪٿان

تون ڌڪاري ڇڏين
زرد پڻ ٿي ڇٽان

تون نه آئين اڃان
سال گذريا گهٽان

کوڙ 'خاڪي' رقيب
نانءِ ڪهڙا ڪٿان؟

ڙلان رڻن تلاش تنهنجي شل نظر اچي وڃين.
ٽپان ڪڏان نچان خوشي وچان اگر اچي وڃين.

کُليو رکان دوار گهر دوار اک دوار دل
ڪهڙي لمحي گهڙي پهر ۾ تون خبر اچي وڃين.

نه گهر نه گهاٽ ڪو نه واهرو وسيلو ٿي اٿم
پلا ته پاڳ مون جي چانو ٿي چهر اچي وڃين.

اُجهي نه ٿي پيلاس من ننگر بنجر وڃي ٿيندو
سگهو سڄڻ ٿي سانوڻي مندو ڪڪر اچي وڃين.

ڏسي جهلڪ گلاب موتيا ڪنول ڪومائجن.
فضا خمارجي کڻي اهڙو اثر اچي وڃين.

سڄي حيات هڪ جهلڪ ڏسڻ جي لڌ وڻي هلي.
مرڻ مهل صحيح ٿئي پوري ڪسر اچي وڃين.

چپو چپو چمان جتي جتي رکين تون پيرڙا.
خدا وٽان ٿي ڪو اچي وڃي امر اچي وڃين.

اوير توکان وچڙي وياسين
پنهنجي پر پر اچڙي وياسين

اهڙو واء وچوڙي جو لڳو
جو پن پن ٿي پڪڙي وياسين

تو پيرا ها دل تان ڏانا،
طوفان لڳو الڙي وياسين

راتيون جاڳڻ روڊن تي رلڻ
سات ڇڏي وئين بگڙي وياسين

توڪي گڏ غيرن ساڻ ڏسي
پاڻن کان ئي اڪڙي وياسين

زهر پيالي آچي پيارڻا
سا به اسان پي تڪڙي وياسين

هو ٿيا جهولا، جُونِ، جهڪون ۽
ٿي هير اسان ٿڌڙي وياسين

جيون ڪي نه لڳي ڪابه چتي،
رلين وانگي اڏڙي وياسين

’خاڪي‘ تنهنجو خال نه ڀريو
پين پنن ڪي چنبري وياسين

ڪجهه ته منهنجي ٻڌو ڏوه منهنجو ڏسيو.
ايئن نه مون کان رسو ايئن نه مون کان رسو.

تيل سرما ۽ ڪنگيون به وسري ويون.
حال منهنجا پسو ايئن نه مون کان رسو.

مان اڃايل ٿري پيار بادل ڪري
مينهن وانگي رسو ايئن نه مون کان رسو.

ڪونه ديدار دلير اوهان جو ٿيو
مان تسي جو ٿسو ايئن نه مون کان رسو.

هي اوهان جو رسل ٿي ڇڏيندو ماري
زندگي ٿا گسيو ايئن نه مون کان رسو.

هن حياتي جا 'خاڪي' بچيا پل باقي
جلد جاني رسو ايئن نه مون کان رسو.

توسان ملندڙ جلندر جاني چهرن مان خوشبوءِ اچي ٿي
مون سان ملڻ ايندي آهين سڀن مان خوشبوءِ اچي ٿي

ڪالهه به توکي چاهيندو هئس ۽ اڄ پي توکي چاهيان ٿو
پيار پرين تنهنجو حاوي آ، تن من مان خوشبوءِ اچي ٿي

تون اڄ ڪلهه مون کان ڏور آهين ڪنهن اڻ ڄاتي ماڻهو وانگي
سات ڏيڻ لڏ ڪئي جي مون سان وڃن مان خوشبوءِ اچي ٿي

سات به تنهنجو مون سان ئي هو ساهه به واڳيل توسان ئي هو
وقت وڌائي جي هن ڇڏيا، پردن مان خوشبوءِ اچي ٿي

مان ڪنڌ جهڪائي ڇڏيان ٿو ۽ تون پنهنجن سان مٿين ٿي
گڏجي اڳ پاڻ هلياسين ٿي رستڙ مان خوشبوءِ اچي ٿي

”پيار پنهنجو نيٺ امر ٿيندو“ تو محبت مان هو ايئن چيو!
سو ته ٿيو اڄ ماضي ها پر، لفظن مان خوشبوءِ اچي ٿي

ڳورو رنگ منهنجي مجبوري ڪاري سان توکي چاهه هيو
ڪو سهڻو جي پائي ڪارا، رنگن مان خوشبوءِ اچي ٿي

ڪير آ جو سونهن ڏي سنبريو نه آ؟
ڪير آ جو آکاڙ ۾ پگهريو نه آ؟

ساه منهنجو پيو فنجهي ڇا ماجرا؟
نيٺ مليا واء ڪو ٽڪريو نه آ.

باه جي شعلن مٿي ٿو رقص ٿي
تون چوين ”هو عشق ۾ پهريو نه آ“.

دوست کان دوکو خبر ڪيئن ته پوي؟
ڪير مان پاڻي ڪڏهن اچريو نه آ.

مان سدائين سچ چوان ٿو سڏ وڌي
ڪوڙ جو چوغو ڪڏهن پهريو نه آ.

جو پڇي آيو مرڻ جي خوف کان
تنهن ٻئي کي ماء ۽ پيءُ ٺهريو نه آ.

ٿي اڃان دل جي ڪتابن ۾ رهي
وقت جي ته ڪئن صفحو ڪٽريو نه آ.

پاڻي راحت امن ’خاڪي‘ ملي
پيار جهڙو ڪو ٻيو نظريو نه آ.

اُپ تي خالي بادل ڏوڻ
ايئن لڳي ڪنهن لڏ ٿا پئڪن.

لوھ جواني سھڻا سائين،
هي به الائي ڪنهن تي ٻرمن؟

مان ايئن آهيان ساڻ سنڌو لڏ،
جيئن پڪيٽرو پئڪي بن بن.

تنهنجي پيرن پاييل ناهي
پير وڌيا ٿي من ۾ چن چن.

توکان وسري هاڻ ويس مان
پر تون نه ڀلئين مون کان پل ڪن.

روح سڄو ته ٿئي روه رتيون
عشق نه جهلجي پلجي جبلن.

جرس حوس ۽ جسم فروشي
هي حالت آ هاڻي شهرن.

مون وٽ ڪجهه وايون گيت غزل
تن مان ڪريان ٿنهنجو درشن.

توکان پوءِ هي حالت جاني
جيئن ٻن ٻرسات ٿري ٿرين.

اڃا تائين پيو تڙپان اڃا تنهنجو پڇان ٿو مان
ڪٿان ايندين ڪڏهن ايندين؟ رڳو راهون ڏسان ٿو مان

گهڻو ئي وقت ويو گذريه لڏي تو سار ناهي ڪا.
”رُڪيو مجبور هوندو هو“ ايئن دل کي چوان ٿو مان

ڌڪاريو لوڪ وستي مان ويس ٿي ڏور نظرن کان
اُتان مون کي تڙيندا ڪيئن تنهنجي من ۾ رهان ٿو مان؟

ڏسڻ توسان کلڻ توسان هُئين تون ئي سندن ساٿي.
ڏسان ڪنهن ڏي ڪِلان ڪنهن سان؟ اڪيلوئي هِلاڻ ٿو مان

لڳي بندش لڙيون فونون رهي ٿي جانچ اُت ويه ٿي.
هتي تون ٿو لڇين جاني هتي جليو لکان ٿو مان!

سوا تنهنجي حياتي هي زهر قاتل لڳي ’خاڪي‘.
اچي ويندين اچي ويندين ايئن چوندي پيان ٿو مان!

پلا ٻڌايو پرين اوهان کي وسارجي پر وسارجي ڪيئن.
لڳي جا ويئي انهي ته دل کي ڏٽارجي پر ڏٽارجي ڪيئن.

هتي وٺڻ نانءُ يار جو جن گناهه ڪوئي ڪبير آهي.
وري ستائي جو سڪ سڄڻ جي پڪارجي پر پڪارجي ڪيئن.

سهي سگهان تير مان نظر جا ايڏو ته مون پر به در نه آهي.
اچي ويا سامهان اوهان ئي نهارجي پر نهارجي ڪيئن.

سُهل سوا ايئن آ حياتي بنا پاڻي جيئن مڇي ٿي ٿٽڪي.
اوهان بنا زندگي اڪيلي گذارجي پر گذارجي ڪيئن.

هتي ته هڪ هن پيار تي چوڪيون پيو آ صياد هر هنڌ.
ملي نياپو هتان ڪبو تر اڏارجي پر اڏارجي ڪيئن.

حيات ڏاڍي ڏکي ٿي گذري ڪُنن حوالي جيون متفينو
ٻڏي ٿي پيڙي نه ناکڻو آ ڪو اڪارجي پر اڪارجي ڪيئن.

ملي وڃي دل گهريو جي دلبر اها ته آهي ڪمال قسمت.
ڦٽل هي 'خاڪي' نصيب پنهنجو سنوارجي پر سنوارجي ڪيئن.

شمع سان ڪري ٿو ملڻ جا بهانا.
اهي ئي پتنگ جي جلت جا بهانا.

اسان عشق ۾ هون اڳي کان به اڳرا.
پرين ٿا تلاشين ڀلڻ جا بهانا.

ڪري واعدن ڪانه آئي وڃن تي.
ڪري ڳالهه پنهنجي ڀلڻ جا بهانا.

ڪڏهن حوس پويان ڪڏهن هونئن تي.
نئون نسل ڳولي ڏيڻ جا بهانا.

ٿيو تر ڏڪاريل ٽهڪا نه موند
ڊيلون ڪيئن ڳولين ڏيڻ جا بهانا.

غم جي ڄاڻي پاڇا رهيا زندگي ۾.
اچو ڪي ته ٺاهيون ڪلڻ جا بهانا.

گهڻا سور 'خاڪي' سهي چُپ رهياسين.
اسان ڪي نه آيا سلڻ جا بهانا.

بند ملاقات جا سلسلا ٿي ڪرين
منهنجي دل ۾ پيا جرجلا ٿي ڪرين.

سات مان توسان ٿي ٿو رهڻ چاهيان
تون مٺي چو ڊگها فاصلا ٿي ڪرين؟

چار گهڙيون اچين جڻ ته سِلا مڃن
جي هلي ٿي وڃين ڪربلا ٿي ڪرين.

هر ادا تنهنجي مرڪي اکين تي رکان
غير چو پاڻ سان پرجهلا ٿي ڪرين.

تون ڏسڻ ۾ ڪندي درد سڀ دور ٿين
شوڻ نظرون کڻي زلڙا ٿي ڪرين.

مون ملڻ پئي گهريو صرف توسان مگر
گذ رقيب سندا قافلا ٿي ڪرين.

سال گذريو يڪو خط لکڻي ڪين ڪو
رابطا چو پلا گهر گهلا ٿي ڪرين؟

هڪ ڪنڀر وري نڪتين سينگار جي
پوءِ 'خاڪي' خطا حوصلا ٿي ڪرين.

نفيس نازڪ حساس جذبا.
ڪڪن پنن جيئن هن سي جليا.

خيال ۾ هو ته خواب ۾ هو
هنن جا دل تان ڪڪر نه هتيا.

اسان پڇي عشق ۾ وياسين،
پئي سناسين سدا جو صدمو.

هئا چين چپ ۾ هار پانهن،
ڪيئن وساريا حسين لمحا.

انياءَ جتي پي ڏسان لکان ٿو
تڏهن ته ٿاندا لڳن هي نغما.

ڪڏهن جهڪائي نه ڪو به سگهندو
جوان جذبا ٻلند رکيا.

ذرا ذرا ٿي ڀري رهيو هان
برين ڏيڪاريو پنهنجا ڪي جلوا.

انسانيت بن آدم ڪونهي
پڪ ان جو ڪو به ڌرم ڪونهي

سونهن نظر ۾ عشق اندر ۾
پيار بنا ڪوئي ڪم ڪونهي

جنهن ۾ گڏ تون مون سان نه هجين،
سو هن دل جو البم ڪونهي

آهيون اڄ ڪلهه پاڻ نظر ۾
پنهنجي حق ۾ موسم ڪونهي

هر ڪو پڇي ”ڇو هي حال ڪيئي؟“
يار جدا آ پيو غم ڪونهي

توسان اظهار ڪرڻ چاهيان،
تو اڳيان اهڙو دم ڪونهي

ايئن وساريو جانيئڙا ڇڻ،
’خاڪي‘ سان ڪو سنگم ڪونهي

اُجڙيل حالن کان چرڪن ٿا.
هو دل وارن کان چرڪن ٿا.

ماڻهو کي آ ڊپ ماڻهو کان
دلبر آچن کان چرڪن ٿا.

دل نادان لڳي نه پوي ڪٿم
چاهت چاڪن کان چرڪن ٿا.

ياد لٽي سج يار اچي ٿو
عاشق شامن کان چرڪن ٿا.

ڪارو ڪاري نه ڪري مارين
پنهنجي پاچن کان چرڪن ٿا.

ميڪپ سُرخي لالي مڙس ته
سورنهن سائين کان چرڪن ٿا.

پي بڻيا پت، پت بڻيا پي
ڳاڙهن واتن کان چرڪن ٿا.

اڄ ڪلهه چوٽ چڙهي مهانگائي
ماڻهو ڪاچن کان چرڪن ٿا.

ڪوڙا سامي ڪوڙيون ڪوليون،
جوڳي نانگن کان چرڪن ٿا.

ماري وجهندا سامي وارا،
جيئرا لاشن کان چرڪن ٿا.

محبوب ڏسن ساڻ رقيب،
اهڙن خوابن کان چرڪن ٿا.

ساون گڏ سپهه مڪار ساڙي،
ماڻهو جانچن کان چرڪن ٿا.

ڇا جي قوم ته ڇا سنڌ؟ ليبر ..
فوجي ڏاهن کان چرڪن ٿا.

اوطاقتي روز سلامي،
هيڻا ڏاڍن کان چرڪن ٿا.

شاعر آزاد لکن شعر هتي،
علمي ماڻهن کان چرڪن ٿا.

گلڙن کي ٿو چاهي هرڪو
'خاڪي' خاڪن کان چرڪن ٿا.

ٺي گهري امتحان هر گهڙي دوستي
ڇا ڪبي جا هجي بي وڙي دوستي

پيار ۾ روح گڏ ٿا به جيئن مرن
محبتن جي ته آهي ڪڙي دوستي

جيئن رشتو آ پاڻي مڇي جو ملا
تيئن دل جي توسان آڙي دوستي

دل وڃي پرڃي يا يار ٽڪجي پوي
پوءِ هي روز ڏي ٿي تڙي دوستي

دوستن کان دوڪن تي جو دوڪا مليا
ها تڏهن ٿي ويڇاري رڙي دوستي

ماڻهو مطلبجي جي مليا هت رڳو
لوپ لالچ ۾ ويندي سڙي دوستي

گاههءِ سهجن غمن کي لڳائي ڳلي
پوءِ لڳي ٿي مٺي هي ڪڙي دوستي

سند هئي دوستي ۾ ته مشهور ۾
سج جيان ها هتان پي لڙي دوستي

پاڻ 'خاڪي' کلي سر ڏيون ياري ۾
جي هجي هو سڄو پو ڪڙي دوستي

دل جي بنجر ڌرتي مٿي بادل ڪو بڻجي وس اچي.
هي حال دل جو دلربا پنهنجي اکين سان پس اچي.

ويران من جي آهي وستي تو بنا منهنجا مٺا.
منهنجي حياتي آ ڇسي چاهت جو پرڪو چس اچي.

ڪاٺ اچن هي در دريون پتيون ۽ چتيون هر گهڙي
آهيان اڪيلو ٿي پوندو ميلو رڳو تون بس اچي.

توڪي چير مان ٿو ڪيان توسان محبت ويئن رسي
مان آهيان اڻ ڄاڻ تون آداب محبت ڏس اچي.

تنهنجي سوا ڪجهه پي اچي سهڻا نٿو مون کي نظر
لال مون کي پنهنجي هٿن سان تون لائي ڪنهن گس اچي.

آهي سندس هي آرزو دلبر جو ٿي ديدار ڪو
ويندس گذاري هان لمحو ڪو موت کان اڳ رس اچي.

ها مان تنهنجي ٿي پيار ۾ ڪامان پڇان پڇران پيو
هون جي اچين نه ته 'خاڪي' کان پنهنجون يادون ٿي کس اچي.

وري هڪ دفعو درد دل کي ملي ڪو.
وري سور منهنجا سٺي ۽ سٺي ڪو.

رھان پيو دنيا ۾ اڪيلو اڪيلو
وري هاڻ مون کي لڳائي ڳلي ڪو.

تو يارو زُلاَن روز پتڪان رُٿن ۾
وري يار ڪنهن کي چوان گڏ هلي ڪو؟

وسيو مينهن ڏسي ڏيل جهومي نچي ٿي
وري مور وانگي خوشي مان ٽلي ڪو.

اچي ويندي آخر ته هو پي اسان ڏي
وري بي سبب آسرا ڪيئن پلي ڪو.

رهيون باقي هن جون ٿي مرڪون جيون ۾
وري ٽهڪ ڏيئي 'خاڪي' سان ايئن کلي ڪو.

مون کي جڳ ۾ يار نه مليو.
جيون کي آڌار نه مليو.

هو جي مرڪي جيون جرڪي.
اهڙو اڪڙين نار نه مليو.

هو ايندو منهنجو ٿي رهندو
مٿي جنهن جي سڪ سار نه مليو.

هڪ ته پهرا هئا هن تي ۽ ٻيو
مون کي موقعو ڌار نه مليو.

هر ڪنهن هٿ ۾ ڦاهيون ٿندا.
ڪو به هيئن جو هار نه مليو.

جنهن به ڏنو جهٽڪن سان جاني.
پيار به تارو تار نه مليو.

هر ڪو لون لٽن تي ڀرڪي.
خاڪي کي غمخوار نه مليو.

دوست جي دوستي چُرا ٺوڪيا.
سور ٿي سوکڙي چُرا ٺوڪيا.

چنڊ ۾ رات عڪس تنهنجو هو.
راتوڪي روشني چُرا ٺوڪيا.

سادگي ۾ چڏير ويڃائي خود.
هن دنيا دورنگي چُرا ٺوڪيا.

مون ملڻ چاهيو ملي نه سگهيس.
چاهه تي چوڪسي چُرا ٺوڪيا.

قيد مون کي ڪيئي ڏئي دوکا.
ڪوڙ جي ڪوڙڪي چُرا ٺوڪيا.

”هاڻ توڙي نه مان ڪڏهن ايندس“
مسخري ٿورڙي چُرا ٺوڪيا.

نيٺ نيٺن ڏئي ملائي هو.
البيلي اوڀري چُرا ٺوڪيا.

ماءُ پيءُ سوچ ۾ سمائي ڏي.
بار ۽ بيوسي چُرا ٺوڪيا.

هٿ ڇڏائي هلي وئي ’خاڪي‘.
چيڳلي چوڪري چُرا ٺوڪيا.

سڀ خوشين جا ساٿي غم گهڙي لاپتا.
غرض لالچ رڳو دوستي لاپتا.

جو به ماڻهو اُٿي پاڻ عاشق سڏي
سڪ سڄي سا ڪٿي عاشقي لاپتا.

هاڻ مجنون ڪٿي ۽ ڪٿي ماري؟
ديس ۽ دل جي ديوانگي لاپتا.

روز گهمندي ڏسون رقص ۾ موج ۾
سا حياتي ٿئي اوچتي لاپتا.

شهر روشن بهرائي به ڀرندي ڏسون
ٿي وئي چنڊ جي روشني لاپتا.

جو به چهر و ڀسون سان ميڪپ ٿيل
واڻ فیشن وريو. سادگي لاپتا.

دور سڏجي پيو زور جو ڏاڍ جو
نيان نوڙت، دعا، عاجزي لاپتا.

جيون منهنجو آ بر وانگي
۽ جوين تنهنجو جر وانگي

مان هنج اڃايل آهيان ڪو
تون سرهو آهيان سر وانگي

تنهنجو جلوه آ سج جيان
۽ مان ڌرتي جي تر وانگي

ڪايو هڏ چر ۽ ماه وڃي
هي عشق لڳي ٿو مر وانگي

مان ته پڪيٽرو هان پرديسي
سات سڄڻ تنهنجو پر وانگي

مون پيار ڪيو اظهار ڪيو
تون اڪيون پوءِ نه در وانگي

تنهنجو ديدار ته مينهن مثل
مان تاسو پياسو ٿر وانگي

سانڍي رکيا دل جي خاني
قلف ڪنجي ڏئي ڪنهن زور وانگي

ٿوري واءِ لڳي ٿي گرم ٿي
تنهنجو هر واعدو چر وانگي

'خاڪي' مان ڪا رات انڌيري
تون روشن، روشن گهر وانگي

جيون ڪشتي آ پٺور ۾
پڇ ڊاهه لڳي آ اندر ۾

مان آهيان چڻ موهن جو دڙو
هن کي ملندو ڇا ڪنڊر ۾

ڏور فضا ۾ ٽهڪ ٺهن ٿا،
گيت ڦٽن ٿا دل بنجر ۾

پيار ڪري سو بزدل بهادر
ڪونه جٽاءِ ريتن سنگهر ۾

هن نيڻ ڪٽي جو نهاريو هو
مان گم آهيان ان منظر ۾

يار جي يادن جا گهند وڃن،
اڄ پي منهنجي من مندر ۾

ڪيئن ڏوهه ڏيان جڳ کي جاني
'خاڪي' پنهنجو هٿ خنجر ۾

تھڪ اظھار بدلي ٻڌا.
دل جلي خاڪو، جذبا ٽٽا.

مان مسلسل ڪڍڻ ۾ رهيس،
تير نيٽن لڳا جي مڏا.

مون جڏهن چاهيو ٿي ملڻ
ونگ ريتن تڏهن ٿي وڌا.

سو اسان جو آ ڇاڪر بڻيو
جنهن سدائين ڪيا ڪم ڪڏا.

اُت ڪري سنڌ پيڻاد ٿي
بند ڪنهن هن سنڌو تي ٻڌا.

پيٽ جي مسئلن ماريو!
سڌ هوندي هي ليڊر بي سڏا.

اوهان سان اڃ به آهي پيار محبت مان ٽڪا ناهيون
ڏسو ڀل آزمائي يار محبت مان ٽڪا ناهيون.

سوين الزام سر تي عاشقن جي، پوءِ به ڪين مڙن،
اچو سامهان ڪيون اظهار محبت مان ٽڪا ناهيون.

پهرا وڌيا گهٽي مان ٿي گذر پنهنجي مگر ٿي ڪيئن،
وڌي ويڃو اڳيان هر بار محبت مان ٽڪا ناهيون.

اسان چاهيو اوهان کي ۽ اوهين چاهيو ضروري نه آ،
اوهان جي ياد چين، قرآن محبت مان ٽڪا ناهيون.

نه ٿا روڪي سگهن هي ڪوٽ رومن ۽ رواجن جا،
سڏي سهڻا ڏسو هڪ وار محبت مان ٽڪا ناهيون.

اوهان جي سونهن جي جاري دلين تي بادشاهي آ،
ڪيوسين حسن کي سرڪار محبت مان ٽڪا ناهيون.

اوهان جي ٿي ڪڇي 'خاڪي' رڳو شامل عنايت هي،
ڏيو هٿ ڪن ڀلي سنگسار محبت مان ٽڪا ناهيون.

تنهنجي سڪ ساڙي سگري وانگي
مون آهي سنڀالي ڊگري وانگي

تصوير تري هر وقت ذهن ۾
تون مون لڌ يار ته جگري وانگي

پيار بڻايو آهي مون کي پينو
حال لڌل ڪنهن جي ڏگري وانگي

هر وقت ويو هان قريو لڌيو
مان پي پنهنجي سنڌ نگري وانگي

'خاڪي' گڏ هو غيرن سان جاني
مون لڌ ڳالهه دوا اگري وانگي

اُميدن جي ٻيڙي لهرن ۾ لڙهي آ.
جڏهن سمنڊ جي سطح خاصي چڙهي آ.

”ڪري حق غضب جو وڙهڻ حق آ اُن سان“
سنڌي قوم نه اهڙي پتي ڇا پڙهي آ.

چون پيا اها قوم ويندي ختم ٿي.
انهي جي اها آخري ئي چڙهي آ.

وري ڊيم ڪئنال ڪوئي بڻائي.
مصيبت اسان تي نئين هن مڙهي آ.

وئي قوم سا صفحہ هستي تان مٽجي.
حقن ڪاڻ پنهنجي نه پاڻ جا وڙهي آ.

صفا پاڙيو ٿي نه تون ويهه ’خاڪي‘.
ڀلي زور دشمن لڳائي رڙهي آ.

نيٺ تنهنجا باز وانگي جلد مان جهٽجي ويس.
سونهن ٿي طوفان ڪڙڪي پاڙئون پٽجي ويس.

وئي نهوڙي آ نظر تنهنجي گهڙي ڪن ۾ مون کي.
مُرڪ تنهنجي تير ٿي دل مان لنگهي ڦٽجي ويس.

شوق سڀئي ترڪ ٿيا. آهن تنهنجون يادون رڳو
ڪونه ڪنهن ڏي مان ويان جڳ جهان کان ڪٽجي ويس.

هر دفعي پنهنجن ڏنا دوکا ڪري تمغا تحفا!
پيار ڪوڙو يار ڪوڙو هاءِ مان ڏکجي ويس.

تو ڪيو انڪار پنهنجي ساٿ منهنجي پيار کان.
پوءِ ته مان پنهنجي نظر ۾ پاڻ ٿي گهٽجي ويس.

هون چين تي مُرڪ ۽ 'خاڪي' چهري تي هئي خوشي.
تون وئين وڇڙي طبيعت ۾ صفا مٽجي ويس.

پیار تو سان اٿڻ.
ڳالهه دل جي ڪير.

پيار پوتر اٿڻي
دل صفا آ ابهر.

چير هي ڇا ڪري
تون نه پائين قلم.

ڇو سهڻي هئي ٻڏي؟
هي ڳجهارت پڪر.

جيئن پاڻي ندي
ايئن پنهنجو سنگم.

پل نه توکي ڏسان
جن ڪو گذريو جنم.

سونهن سوگهو ڪيو
عشق ازلي لگم.

دل به پوندي ٿئي
ڪين ٽوڙيو پرم.

ڏک جو مون کي مليو
سو به مرڪي مٽم.

گڏ رهون ٿا اسان
مان پيو غم الم.

تون جي مرڪي ملين
ڏور ٿين سڀ زخم.

هي محبت ڪڏهن
ٿي نه 'خاڪي' ختم.

ڳالهه ڪيان تو هڪڙي سادي
مون ڪي ٿي گهرجي آزادي

ديس ته پنهنجو ٻولي ٻي جي
ان کان وڌ ڪهڙي بربادي؟

سند ته مشهور هئي جڳ ۾
آ جنت جهڙي هڪ وادي

پاء ڏنو آ نهن جو نڙي تي
پاڻي ڪاڻ سڪي آبادي

قوم ڪپائي ماڻيون شهرت!
ڪين ڪبي ڪرسي ۽ گادي

هن پريشي جهان ۾ دوستو.
مان لڳان اوڀرو اوڀرو.

چنڊ چڙهيو نه آئي اڃان.
ڪو ته آخر ٿيو خوبرو.

شهر مان دل وڃائي وريو
ڳوٺ جو سادڙو چوڪرو.

هن نقاب به هٽائي ڇڏيو
چو طرف ٿو ڏسان سوجهرو.

سونهن جي ٿي ساري مٽي.
پر پرو ڪجهه ٿيو موٽرو.

کير جهڙي اڇي هو هڻي.
چو ته ڪاري ڪيو لوفرو.

پيار جڳ ۾ ڏنڻي جيترو
ها ته ملندڻي به سو اوترو.

پاءُ سمجهين پيو غير ڪي.
نانگ 'خاڪي' اهو چوڌرو.

ڪنڻي نظر ناز مان نگاهن ڪيو ڪو زخمي سنڀال ڪرتون
اُٿي ڪٽو ٿي مريضن محبت اهڙو ته ڪوئي ڪمال ڪرتون

اسان ته تنهنجي جمال جلوي هٿان ازل کان ڪٽل رهياسين
ٿيو چريو ڪو اهو نه هرگز اندر پر پنهنجي ملال ڪرتون

تڏهن ته منهنجا مٺي وڏا پاڳ چٽبا تون ئي پڇين ٿمنا،
”چمن ڏيو پير“ مان چوان ۽ چوين تون ”ڪوئي سوال ڪرتون“.

جهلڪ نه جهاتي ڏنم گهڙي پل ته جن حياتي وٺي اجائي
ڪري دري بند ايئن نه منهنجو مرڻ ۽ جيئن محال ڪرتون

ڏسي اچانڪ پنهنجو گرامڪ گلاب جهڙي ڪلي ڪمائي
اڃا ته جوين رسي به ناهي حياءُ ٿورو دلال ڪرتون

ڦڙي ڦڙي جو حساب ٿيندو ڪڏهن اسان جو به وقت ايندو
اڙي لٽيرا وري ڪري ڪربلا ختم نا عيال ڪرتون

نفيس جذبا حساس سوچون معصوم محبت اچان سنڀاليو
اڃا به دل هي سڪي پئي پُر ’خاڪي‘ جي من جو ته خال ڪرتون

زندگي ۾ خال رهڻو آ، رهي ٿو
پڇ انهي کان روز جو صدمان سهي ٿو.

مون وٽان هو وٽي خوشي وٽي موڪلائي
هن پڇاڻان روز من جو مندر بهي ٿو.

شعر مشڪل آ لکن شاعر ئي ڄاڻن
ڪرت پالا من - هلن ته غزل ٺهي ٿو.

ڪانه وارن ۾ ڦٽي نه بدن تي اجرا،
هار ۽ سينگار پي ست سان ٺهي ٿو.

ليڪچر ڪوئي لڳي يارو اجايو
ڪو اکر هڪڙو وڏي قيمت لهي ٿو.

ڪيتري ئي ڪو ڪري ڪوشش تڏهن پي،
وهڪرو سنڌو جو وهندو پيو وهي ٿو.

رات ساري انتظاري ۾ ڪٿي مون
ڏينهن گڏي ويو نه آئين سج لهي ويو.

ڇو اٽڪ ان جي گهٽي ٿي بند مون لاءِ
هون ته 'خاڪي' هر ماڻهو هڻيندو رهي ٿو.

انتظاري تنهنجي خوشي وانگي.
تون به آئين مگر غمي وانگي.

مون اڳن آئين غير سان گڏجي.
دوستي تنهنجي دشمني وانگي.

ها سڀئي نفرتون انڌيرن جيئن.
محبتون ڏس ته روشني وانگي.

جنهن به جيون پر پيار ناهي جي.
زندگي سا نه زندگي وانگي.

خيال تنهنجو رکڻ لڳو آهيان
ڇو الائي پنهنجي وٺي وانگي؟

مون ته بدنام آ ٻڌو عاشق.
هن جي قسمت به عاشقي وانگي.

ڇانءِ ڪندي دل مٿان جڏهن ايندي
ياد تنهنجي ته ڏپ ڇٽي وانگي.

جڏهن کان اوهان کي ڏسڻ کان وياسين.
تڏهن کان اسان پي ڪلڻ کان وياسين.

ڏيئي تهڪ پيارا پري پاڻ پاڪر.
ايڏي قرب مان ها ملڻ کان وياسين.

اوهان سڀ پتا پار بدلائي ڇڏيا.
چنڊيون خط اوهان کي لکڻ کان وياسين.

اوهان جا ٿياسين اوهان ئي ڌڪاريو
ايئن هاڻ ڪنهن جا ٿيڻ کان وياسين.

اوهان جي پڄاڻان اهو حال 'خاڪي'.
مرڻ جاني مشڪل جيئڻ کان وياسين.

درد نگر بر بيار روئي تو
دلبر کان تي ڌار روئي تو

سات سهارا سب ڪنهن ميارا،
راندِيڪي لڏ مار روئي تو

سڪ ۽ ساروڻ، لڙڪن لاروڻ،
هن جي ايندي سار روئي تو

لڙڪ وهايان، مان هڪ ناهيان،
سارو هي منار روئي تو

ڪالهه هو جيڪو مون تي ڪليون
اڄ ساڳيو سو يار روئي تو

مينهن وسائي، ملڪ سجائي،
رب ڏس تون، تر پار روئي تو

هڪ جاني آ پيو 'خاڪي' آ،
گل مان وڇڙي خار روئي تو

ضمير وڪڻي امير بڻجئون ائين اسان کان ٿيو نه ٿيندو.
بي شرم ۽ بي ضمير بڻجئون ائين اسان کان ٿيو نه ٿيندو.

پلي ته سڏجئون به ڪاڪلن جا قيدي انهي پر ڪو عيب ناهي.
ڊڄي انياءَ جا اسير بڻجئون ائين اسان کان ٿيو نه ٿيندو.

اسان سدائين پرين جي آڏو پيار جي لڌ جهليون ٿا جهولي.
امير اڳيان فقير بڻجئون ائين اسان کان ٿيو نه ٿيندو.

جهڙا به آهن وري به پنهنجا ڪڙا انهن لاءِ توه جهڙا.
۽ غير لڌ ڪنڊ ڪير بڻجئون ائين اسان کان ٿيو نه ٿيندو.

اسان مسافر رهي اسان کي تلاش محبت امن جي آهي.
حڪومتن جا سفير بڻجئون ائين اسان کان ٿيو نه ٿيندو.

شعور جهڙي نه ڪا ٻي دولت وڏا لٽيرا سگهون سڃاڻي.
وفاق سامهون صغير بڻجئون ائين اسان کان ٿيو نه ٿيندو.

مڃون ٿا بيروزگار آهيون مگر اسان پنهنجي پيٽ خاطر.
پنڊت، ملان يا پير بڻجئون ائين اسان کان ٿيو نه ٿيندو.

ننڍا ننڍا ئي اسان سهي هون تڏهن سڏايون ٿا پاڻ 'خاڪي'.
صغير ماري ڪبير بڻجئون ائين اسان کان ٿيو نه ٿيندو.

اُميدون هن اڃان تو ۾
پناهه اچيو وٺان تو ۾

ڊگھا گيسو چپن ھڙڪون
اھي خويون عيان تو ۾

چڏيندين مان ٻڌي ويندس
ٻڌل منهنجي سڪان تو ۾

ڍڪي چڏ رُخ پرين پنهنجو
ڏسي نه پيو متان تو ۾

سفينو مان ڪنارو تون
اچي هڪ ڏينهن لڳان تو ۾

وڃائجي ويو آهيان
وري خود کي لپان تو ۾

صدين جي مان صدا آهيان
ڏٺا مون هن زمان تو ۾

اڙي وڃ خيال سان لڏ تون
پکين جو آ مڪان تو ۾

خدا 'خاڪي' ڪندو پوريون
رکيون آسون اسان تو ۾

جڏهن ڪان نگاهن سان دل تو ڦٽي آ.
تڏهن ڪان نظر ڪانه تو تان هٽي آ.

ويو واسجي هان مٿين ڀر منجهان تون
هتان سونهن جي چڻ سواڙي مٽي آ.

هيئن ساٿ هئا ٽهڪ منهنجي جيون ۾
جدا ٿيڻ ته نه گهڻا غمن جي گهڻي آ.

اها سار منهنجي اُهي پيار تنهنجا،
سا تصوير ماضي صفا ٿي چئي آ.

جتي پير ها تو رکبا ناز مان جي
اُتي ئي ڪٽي دل ته منهنجي لٽي آ.

رهين روح ۾ تون ته خوشبوءِ وانگي،
سڄي زندگي نانءُ تنهنجي ڪٽي آ.

ته لڙڪن، مثل هان وهي هان نڪتو
نه ڪا واپسي جي خوشي ڏي گهڻي آ.

نظارا ستارا به جي نور ٿي ويا!
جڏهن ڪان هي جوڙي اسان جي ٿئي آ.

رڳو ياد تنهنجي رهي روح ۾ ٿي
بڻجي سڪي تنهنجي مون لاءِ ڏپ چئي آ.

ڪڏهن ڪين ڏوڪو دغا ٿيندي مون کان
پڙهي پيار جي مون پيارا پتي آ.

”سنڌي آهيان سنڌ آ ديس منهنجو“
وري هن هي سازش نئين ڪا ستي آ.

ڪيان گهرو ڌرتي توتان پيار پنهنجا
سنڌو مون کي تنهنجي پياري مٽي آ.

مري مان ويڃان ها نه مارڻ اچين ها
ٿئي آبِ جيون زهر جي ڦٽي آ.

وري شال منهنجي اڱڻ تي اچين تون
ڏسي ڏور کان آس من ۾ ٿئي آ.

جدائي ڪري ٿي اهڙا حال جاني
نه ڪا مرڪ منهن تي ۽ ٻانهن به پئي آ.

اچي مون ڏي ساڳيا مون کي پيار ڏيندين
اها ڳالهه خاڪي صدين کان رتي آ.

تيا سدائين جي مون سان ستم پيو سنڀاليان
ڪيان ته ڇا ڪيل پنهنجا قسم پيو سنڀاليان.

دوار يار جي اچيو وري به موٽيو وڃان
پرين چيو نه اڄ تڏهن قدم پيو سنڀاليان

جڏهن پيار جو پتو نه هو پيار هن ڏٺو
ستائي سڪ اچي نٿي ظلم پيو سنڀاليان

رمان هميشه ساٿ هن جي مون اهو ئي سوچيو
سا سوچ ۽ اُڪير سا ابهر پيو سنڀاليان

چئين ”ڪيون زندگي سڄي پيار ڪنهن هي مان“
ڪيس وفا نه واعدا ڀرم پيو سنڀاليان

انهي ته عشق آ رلايو ۽ جلایو پئي سدا
وساريائين پر جنم جنم پيو سنڀاليان

وڏو جهان ذات جو فڪر جي ڪيان ته فن وڃي
رديف، قافيا، وزن، رزم پيو سنڀاليان

واء نہ لوڏيو سو وڻ ڪونهي
ڪوبه ڌنار بنان ڌڻ ڪونهي

جيڏو آهي اثر نظر ۾
تن کان وڌ ڪو هن ڪڻ ڪونهي

جنهن نه جيئري ٿي موت ڏنو آ،
سو جڳ ۾ ڄائو ڄڻ ڪونهي

ڪيڙن ماکوڙن لڪ ۾ ۽
هاڻي حقدار لڪ ڪڻ ڪونهي

هت عام ڪباب، تڪا آهن،
پر ملندي هاڻي جهڻ ڪونهي

نيٺ بهار به ايندي 'خزاڪي'،
رهڻي ته سدا پڻ ڇڻ ڪونهي

اڄ وري هڪ نئون غزل ٿو لکان
نيٺ قاتل ۽ دل جو قتل ٿو لکان

دل شڪار ته پرين کي شڪاري چوان
جنهن تي ڪيو عشق حملو آجهل ٿو لکان

سان سهڻو رهي ساڻي جيڪر سدا
زندگي پوءِ اهائي سڦل ٿو لکان

شاعري وٺي رسي جسر هن جو پڙهيم
ڏات ڏيهه ۾ اهائي اصل ٿو لکان

نوٽ وسڪي عياشي ڪري رات ۾
يار آ گلبدن ۾ ڳڏل ٿو لکان

نڪ کڻي هار ڪيئن، نڪ ڪپايو ڏيڻ؟
دل لڳي ٻانهن ڪنهن سان ڀڳل ٿو لکان

هار کائي به جيڪي نه جُھڪيا ڪڏهن
ڪاميابي انهن جي آڻل ٿو لکان

سند ساري پياري نٿو ماتلي
۽ ڪراچي ڪينجهر کي آمله ٿو لکان

بدگمانِي بنايل بگاڙيو ڇڏي
پيار ۾ خاص 'خاڪي' خلل ٿو لکان

هل ته اڏيون جهوپو جر پاسي
هڪٻئي جي هجئون پر پاسي

غيرن گهاٽ لڳايا آهن
ڌاريان ڌوڙ ٿين پر پاسي

هونءَ ملو مشڪل پر جنهن پل
مان مٿيان تون هج در پاسي

ماڻهو دوزخ ٻارڻ چو ٿي
باهه ڏکي نه جي هي گهر پاسي

مان محبت حق سچ جو ماڻي
تون ڪوڙ ڪڍوت ٿر پاسي

اڄ ماڙن مک مرڪون هونديون
ڪنوڻيون پيون ڪنڻن ٿر پاسي

تنهنجو پنهنجن جو خير هجي
ته چوان خير هجي ڪر پاسي

چو ته رڳو سنڌ امن وستي؟
محبت امن هجي هر پاسي

تون نيٺ ملائي 'خاڪي' سان
پيا ته نشا وقتي ڪر پاسي

گهر جلائي دل جلائي ڪر وٺا.
حال هر ڪنهن ۾ نپائي ڪر وٺا.

ڪيئن به ڪر بس خوش رهي پنهنجو پرين.
درد ۾ پي مسڪرائي ڪر وٺا.

هو چون توکي چئو سامهون نه ڪجهه.
تون غصي ۾ چپ سبائي ڪر وٺا.

سور ڏيندڙ اڃ وري سنڀريا اٿئي.
لڙڪ اکرين ۾ لڪائي ڪر وٺا.

عشق ۾ هن جي اڳيان وڃ تون جهڪي.
ذات پنهنجي کي گهٽائي ڪر وٺا.

يار جاني جو خوشين سان گهر پري.
سور سيني سان سڃائي ڪر وٺا.

عجب هن دنيا جا نظارا ڏٺم.
محو رقص ڪلهي ڪٿارا ڏٺم.

اکين سامهان هوندي آهن پري
ڪڏهن ڪو نه ملندي ڪنارا ڏٺم.

سڪن ۾ سدائين رهيا ساڻ سي
پري ٿيندي پنهنجا پيارا ڏٺم.

نه اخلاص رهيو نه محبت رهي
اهي خاص وڌندي خسارا ڏٺم.

وسائل ويا سڀ وفاقي ڪٿي
مسائل ۾ ايندي واٽارا ڏٺم.

هو پنجاب سرمبز شاداب آ،
سندوڙ جا ٿي وارث اُچارا ڏٺم.

هتي ظلم جاري آ ڪارو ڪاري
سنڌين ۾ نه ايندي سڌارا ڏٺم.

نه ماني ڳڀو رات گذري سڄي
روئيندي لڄندي ٻُڪارا ڏٺم.

نه آيا پري قرب جا ڪي قدم
گهٽائي سيارا، اونهارا ڏنم.

ملي ڪانه مون کي مٺي جهڙي ڪا،
سوين سونهن جا پي ستارا ڏنم.

ڪيو آمريڪا حڪم سر جُھڪيا،
ڪنيل ماه صدين اڏارا ڏنم.

ڏکئي وقت ۾ گڏ رهڻ آ ڏکيو
پڄندي پُرندي سهارا ڏنم.

ڪندي ياد تاريخ وڍ وڍ ڪري
هتي دولهه دودا ڏلارا ڏنم.

ڪسي ويا ڪڏهن سنڌ جي ڪاڻ ڪي،
هيمون، هوشو پارا سچارا ڏنم.

لکين يار 'خاڪي' پيدا ٿيا شاعر،
پٽائي بخاري نيارا ڏنم.

دل هٿن مان وٺي
آ صفا بي چٿي

تون نه منهن موڙجان
منهنجي ڀارت اٿئي

دل جگر اکيون
توڪي سارين ٿئي

هٿ سڄڻ ور سگهو
سار ساڙي پئي

”مان وساري ڇڏيان“
ڳالهه ڪهڙي ڪئي!

اڄ ته هڪ ٿي ويئون
ڀاڻ جاني پئي

توڪي هي سن ميت مبارڪ.
مون کي هار تو جيت مبارڪ.

توڪي تنهنجو ساٿي جڳ کي
ان جي اصلي ريت مبارڪ.

ماڻهن لڏ آ مايا ملڪيت.
مون لڏ من جي پريت مبارڪ.

جيون ڏک ٿي ڏک، شاعر کي
سورن جو سنگيت مبارڪ.

قلم کڻي دردن دانهن لکيم
گهائن هاڻو گيت مبارڪ.

غمر سان 'خاڪي'، تون خوش توڪي.
سال نئون هر ريت مبارڪ.

پيار پر تون ڪرين ٿي ڇو ته وڇوٽيون؟
بهار آئي ۽ تنهنجون يادون موٽيون

شوق منهنجو اهو ڪيئن به تو سان ملان،
پوءِ ڀلي جڳ ڪري ٻوٽيون ٻوٽيون.

روز ٿا پيار ريتن جي سولي چڙهن،
اهڙي دستور سان جنگ ڪا جوٽيون.

ها رڳو مان ئي آهيان ٻرو نااهل،
۽ اوهان تي ته آهن سوين ڇوٽيون!

ڪانه سهڻي لپي جا رکي سر تري،
سرتيون هاڻ 'خاڪي' هتي کوٽيون

شخص هڪڙو ڪنهن جي نظر ۾ آهي ڪم ٿي ويو
هار ۽ سينگار ڪجڙن ۾ آهي ڪم ٿي ويو

هو جڏهن کان آ جدا ٿيو هي تڏهن کان ٿو جلي
سار دريا جڙڪ لهرن ۾ آهي ڪم ٿي ويو

هو مسافر لڏ سهارو جو وڏو سنسار ۾
چنڊ سو ڪن پل ۾ ڪڪرن ۾ آهي ڪم ٿي ويو

رات آڏي جو اُٿي سڏڪا پري ڏينهن جو لڄي
هي به شايد عشق اثرن ۾ آهي ڪم ٿي ويو

هو ڪرڻ ۾ مائل به مشڪل جنهن کي سو مجنون ٿيو
سادو ماڻهو ناز نخرن ۾ آهي ڪم ٿي ويو

وار چاندي انتظار ڪيا نه وريو هو اڃان!
گهوٽ هن جو ڏور شهرن ۾ آهي ڪم ٿي ويو

ڪاٺي ڪاري ٿي مري ڪا جسم کي وڪرو ڪري
پاپ بڻجي ٻار گترن ۾ آهي ڪم ٿي ويو

دوستي جو مائتي جو مان ٿي ويو آ ختم
من هتي هر ڪنهن جو پٿرن ۾ آهي ڪم ٿي ويو

ٽي سگھي ته نسل اسان جو ڪو بچائي ها مگر
ڪيل راندين ۽ هي خبرن ۾ آهي گم ٿي ويو.

پيار محبت ۽ مهمان نوازي جا ويا سڀ قصا.
سند جو ماضي به شعرن ۾ آهي گم ٿي ويو.

ڪو اڱڻ دالان ڪونهي واءِ اچي ۾ ڪيئن اچي؟
شهر بس بنگلن ۽ ڪمرن ۾ آهي گم ٿي ويو.

ڪوڪ ڪويل جي نه ٿاڙي جي ٻڌون تنوار ڪا.
جو به ڳيرو هو سو ٻيرن ۾ آهي گم ٿي ويو.

موج سان وهندو هيو اڄ ڪلهه اسانجو سو سندو
پاءِ وڌڙي جي ته نهرن ۾ آهي گم ٿي ويو.

درد ڪيڏي مان لنگهي شاعر لکيو آهي غزل.
ڪيئن پلا سمجهي جو اڪرن ۾ آهي گم ٿي ويو.

ياد ڌرتي ناهي بس آ فاعلاتن. فاعلن.
هت ڪوي پي وزن. بحر ۾ آهي گم ٿي ويو.

قوم جو اڳواڻ ٿي سڏيو ڏئي پٺ سو ڀڳو
يار ڏس! 'خاڪي' به خطرن ۾ آهي گم ٿي ويو.

قوم جا فرد بیمار جاڳين نٿو.
چو ڀلا تون به سردار جاڳين نٿو؟

هون ته قومي نعرا تو گھڙين هر گھڙي
اڄ وري تون ئي مهندار جاڳين نه تو.

سڀ وسيلو کڻي تنهنجا توکان وڃن،
تون لٽيو آن ته هر وار جاڳين نٿو.

سون ورندي سنڌو هن صدي ۾ سُڪي،
ڪا نه ڏسجي ٿي وڻڪار جاڳين نٿو.

جانچ، تنهنجو پيو گهر جلائي اهو
گهر ڏئي ٿيو آ پرمار جاڳين نه ٿو.

جوب حاکم اچي سنڌ کي موٽي،
ويا وري ڪوڙ بدڪار جاڳين ٿو.

قوم غربت اميرپ جي اُڪن ۾ آ،
تي اڏي ڊير سرڪار جاڳين ٿو.

پاءُ وڌڙي سنڊيون هي پلايون ڏسو
تي اڏي ڊير سرڪار جاڳين ٿو.

ڪيستائين رهن قيد هي مارويون
ٿو هلي نار واپار جاڳين ٿو.

تي ڪسي هُو حوا جي نياڻي هتي،
جي ڪري ٿي هي اظهار جاڳين ٿو.

هڪ آزادي سوين جانيون ٿي گهري،
رت ڏئي جُوءِ مهڪار جاڳين ٿو.

لفظ پالا ترارون ۽ ٿيا بر گولا،
جي لکيا 'خاڪي' اشعار جاڳين ٿو.

لڳي پنهنجي محبت ڪو ڊرامو.
ڪڏهن پرچاءُ ڪڏهن ته رهي رُسامو.

گهڻا گذري ڏهاڙا ويا نه آئين.
نڪي پهتو پرين ڪو پرت نامو.

اُڀا ڳوٺن ۾ ريتن ڪات قهري
شهرن ۾ شور هل ۽ آ هنگامو.

عجب يارو آيو وارو فيشن جو
سنهو چولو پهريل سوڙهو پاڄامو.

ڏکڻي لمحي ڇڏيو ساڻ وڃي هرڪو
مصيبت ۾ اچي چاچو نه مامو.

اچي تو عقل سا ٻي سان ٽڪائي
نه سو ڏاهو ڏٺو جنهن ڪڏ نه کامو.

نهي ٿل ويو ته ڪالاباغ ٺهندو
سڪو سٺو ته ٿيندي سنڌ نامو.

هن دل ۾ تنهنجو گهر آهي
تنهنجي يادن مان تر آهي

يادون بي تابي ۽ بي خودي
هليو دل تي ڪو هر آهي

ڪر موڙي واريئي وارن ڪي
جيئن نانگ ڪاڏو وڃي آهي

ماهتابي تنهنجي صورت آ،
تو هن اونهن تر آهي

اڃ هر من جي وستي ۾ تون،
دل جو ڪليل هر در آهي

'خاڪي' ڏي آخر تون ايندين،
توڪي پيار ڪٿي پر آهي

تنند تو دوستي جي چني
زندگي ٿي آ چوري چني

مون چيو هل رهون گڏ ڪئي
لوڪ کان آن مگر تون ٻني

پيار آ پاپ ڪوئي وڏو
ڏيه وارن سزا آ ڏني

ڊائري شاعري ساڻ آ،
۽ پئي آ سدا اک پني

خوبصورت سهڻي زندگي
مان چوان ڪيئن، ”آهي ڪني“.

تون رهين خوش ته ’خاڪي‘ سدا،
مون دعا روئي رب کان پني

بطين محور مٿي تون زندگي جو
ختم ٿيو وقت حالت ابتر ٿي جو.

رکيا تو چپَ جو منهنجي چپن تي،
نشو وسري ويو پو مٽڪشي جو.

لٽي دليون وٺي مرڪي هلي هو
نه چو الزام سونهن تي رهزني جو.

اُٿان ويهان لڄان لوچان پرين لڻ
اگهاڙا پير منهنجا ڌرتي جو.

نه موڙيندس ڪڏهن منهن ايئن چيو ته
هٿي طعنو وٺين تون مفلسي جو.

وري ماڪون پيون ڪڪون ٿيون هن،
مزو تو سان هو موسم شبنمي جو.

خوشين ۾ گڏ ڏکڻ ۾ ويا وساري
اهو مليو سلو آ مخلصي جو.

ڙلان پٽڪان سڪون ناهي ڪو دل کي
ڳرو ملهه آهي يارو دل لڳي جو.

ستر هر ڪو سهڻو پيو دوستي پر
صبر ڪي نانءُ مليو بزدلي جو.

وزارت ڪا ملي پل خود وڪامي
گهڻو ٿس شوق اهڙي رهبري جو.

بدائي تون هجي هت ڪيئن نه نفرت؟
پئي ڪامي دلين پر بدظني جو.

ننوليون لوڪ جون هن عاشقن تي
قدر ڪونهي ڪو ماڻهو محبتي جو.

ڪندو رهندو پيو تيسين وفائون
جيسين مطلب ٿي پورو مطلبي جو.

رڳو اونداھ لهي چڻ چند ويو آ.
گهران نڪتي ملي آ ويڙهجي جو.

اڃا تنهنجي اچڻ جو من اميدون
نه لاهو آسرو مون هڪ گهڙي جو.

وسارڻ ٿو گهران وسري نٿي هو
ٿري چهرو ذهن پر پدمڻي جو.

عمر پر مان رهيس ۽ پيو رهندس
سجڻ جو پيو سودائي سنڌڙي جو.

جدا جاني ٿئين 'خاڪي' وٽان تون
جنازو ويو ڪجي چڻ هر خوشي جو.

دل سفر سار تي رمي آهي.
بس رڳو تنهنجي ئي ڪمي آهي.

ياد تنهنجي پڇي ڪيو پورا.
اڄ ته اک پي نهي، نهي آهي.

سونهن ئي شاعري نڪاري ٿي.
ڪانه آئين ذات به ڏسي آهي.

مون ته ڪوشش ڪئي گهڻي ئي پر.
ڪانه سڪ هي ڪڏهن ٿي آهي.

هڪ ڪٿي ٿو پيو وڃائي ٿو
پيار پي راند ڪا رمي آهي.

ڇو نه ڪيان مان ثنا سرِ باز.
سند جيگل امڙ امي آهي.

سا لمحو ئي هتي نه ٿي 'خاڪي'.
دل تي تصوير جا چمي آهي.

محبت تي ريتن زنجيرون
پاڻي ۾ مليون تدبيرون

لوڪ سندي دريا ۾ ملن ٿا،
لوڙهي نه ڇڏين خلق جون ويرون

پيار منجهان تون ته ڏسين پئي پر،
پنهنجي حق ۾ ڪٿت تقديرون؟

اڳ ته خزان هئي مقدر منهنجو
تنهنجي آئي آيون هيرون

تنهنجي تن تي ريشم بهمل
منهنجا لٽرا ليرن ليرن

نظرن سان دل تي پيار لکي
ڪين اهي متنديون تحريرون

تون پاڻ لکي مان پاڻ جلي
محبت جون ٿا ڪيون تعميرون

نيٺ ڪٿي غيرن ڏي ڏٺي،
من جو شيشو سيرون سيرون

عشق انهي کي خوف نه 'خاڪي'،
تاريخ لکي ٿي تفسيرون

ايئن اجايا ڪرڻ يارو اُڪا ڇڏيو.
سوچ ڌاريو ڪري بند سڌڪا ڇڏيو.

آهي اتحاد ۾ ئي سمائل قوت،
ليڪ جڙندي ملائي ته ٽپڪا ڇڏيو.

حيف آ! ننڊ سولي مٿي پيا ڪيو
سند لُتجي پئي يار جهٽڪا ڇڏيو.

ڳالهايو وڏي سڌ پنهنجي حق لاءِ
ڪن سراءِ اهي سيئي پٽڪا ڇڏيو.

هو وڌيو ٿو وڃي پل اڃا ئي وڏي
پاڻ ڪوشش ڪيو ڪنهن تان ڪرڪا ڇڏيو.

هي مهل آ اڏي ڪي سجائڻ سنڌي
ناچ گانا نوان روز ٺمڪا ڇڏيو.

کوڙ 'خاڪي' وٺن ان منجهان فائدو
شاعري ۾ ڏيئي اهڙي سڌ ڪا ڇڏيو.

سونهن جو هن تي پهرو آ ۽ ڪيڏي پياري وهي آ.
دل چوي ٿي هو هليلي ڪاڻ منهنجي ٿي ٺهي آ.

پل پٽي مون کي ستائي ۽ سڪائي هر گهڙي هو
پر سٺي جن روپ ڌاري چند جو من ۾ وٺي لهي آ.

نيهن ۾ نوڪر نشابر پل پيو سڏجان سندس مان
دور دنيا مون کان. پر هو روح ۾ هر پل وهي آ.

”تو وڃائين ڇو اجايو مان پنهنجو عشق پٺيان؟“
ڇو به مهڻو لوڪ ٿي مون کي ڏٺو ويو مهي آ.

جيئن ڪوشش مان وسارڻ جي ڪيان دل ۾ هري تيشن.
سڪ سندي آ جهيرڻو جيءَ منهنجو مائي ۾ مهي آ.

ٿا چون ماڻهو ڪيو هن پيار آ ڪنهن بي وفا سان
پل پوي هن کي خبر ڇا آ غلط ۽ ڇا صحيح آ.

ڪو چوي هن کي رسم خاطر ڪٿي ڪرڪا عيادت.
پيو پڪاري توکي ’خاڪي‘ اڇ اڱڻ ان جي ڪهي آ.

جڏهن به دل لڳائجي
ته پاڻ تي وسائجي

ڪري وڃي ڪو به رخي
نه لوڪ کي لڪائجي

پلي نه ڪر پيار پر،
ايشن نه منهن مٽائجي

جڏهن به هو هلي اچي
گهٽي گهٽي سڃائجي

پين هٿن جي آسري
نه پاڻ چو ڪماائجي؟

ڪري احان پو وري
نه پلجي پي جٽائجي

هتي ته نفرتون رڳي
ڪٿي ته اک اڙائجي؟

نه غرق ٿي نئون نسل
ته ڪوڙ کان بچائجي

شهت دولت عيوض پلا
ضمير چو ڪپائجي؟

اها جدائي ڏمر ٿي ڪڙڪي
مون تي تنهائي ڏمر ٿي ڪڙڪي

وڃن ڪيائين جيئن مرن جا،
رسي اجائي ڏمر ٿي ڪڙڪي

هيون اميدون وري ملڻ جون
وڳي شهنائي ڏمر ٿي ڪڙڪي

گلن جي بدلي ڪنڊن جي ورکا،
پنهنجي پلائي ڏمر ٿي ڪڙڪي

علاج ڪو عشق جو نه جڳ ۾،
اها اگهائي ڏمر ٿي ڪڙڪي

ڪيو اوهان سان پيار 'خاڪي'،
سڄي خدائي ڏمر ٿي ڪڙڪي

ماڳ منزل سڏي هل هلون هل هلون
پير اڳتي پري هل هلون هل هلون

پير چالا لقون خير آ خير آ،
ڏاڍ ڏونگر ڪٿي هل هلون هل هلون

هي حياتي سفينو اڃا نوبتو
ڪنهن ڪناري لڳي هل هلون هلون

راه حق ۾ رڪاوٽ وجهن جي ويڙهي
سي اُڀا سر ڪڇي هل هلون هل هلون

چڏ محلاتون اهي پيار هر ڪنهن ملي
ماروئن جي پڪي هل هلون هل هلون

اڃ پتن ۾ وڙهي جوڙ جاني مليا،
مينهن پيو ٿو وسي هل هلون هل هلون

اڃ سرن سان ٻڏي ڪفن نڪري پئون،
سندو ٿو ٻڏي هل هلون هل هلون

اُٿو ونون حق وڙهي اڃ ته 'خاڪي' سڀئي
سوڪ ۾ سنڌ سڙي هل هلون هل هلون

بس جواني تائين پيار آپمان آ.
جو پڄاري جسم جو سو پيمار آ.

عشق جي راهه تي جو به آهي رميو
ڪين روڪي سگهيو دڙڪو دهمان آ.

مان ايئن ٿو چوان منهنجي ٿي ٿي رهين،
پر ڏسين مرڪي مون لاءِ سو مان آ.

صرف محبوب جو هڪڙو ديدار ٿي،
ڪنهن غمن هاڻي لڌ درد درمان آ.

قلم ڪاغذ پيا ڪجهه شعر ٻاڙي،
يار يادون عمر ڀر جو سامان آ.

مان مرڻ تي هجان سامهون تون هجين،
ها اهو آخري من ۾ ارمان آ.

تون ايڏو پي حسن تي حسين هٿ نه ڪر،
موت 'خاڪي' اڳيان سڀڪو مهمان آ.

گهنڊي دار ڪارن سنڊي وسعتن ۾
وينس دل ڦاسائي سهڻن صورتن ۾

سوين سر تي الزام هر هر سناسين
نپايو اسان عشق آ تهمتن ۾

اسان پيار جا يار جا روز گهورا
سدا زندگي ٿي بسر محبتن ۾

ڪمي ڪانه منهنجي ٿي محبت ۾ آهي
نه گهٽتائي آئي تنهنجي نافتن ۾

سڄي زندگي ساڻ ڪنهنجو نه هو پر
گذاريا لمحا قيمتي قربتن ۾

بچا ۽ ٻڍا ڪاڻ پاڻي سڪن پيا
خدايا! نه ڪر دير تون رحمتن ۾

انائن وجهي ويڇا ڪيو آ چڙوچڙ
وياسين ورهائجي رڳو نسبتن ۾

محبت نه ٿي آڻڙي هاڻ ڪنهن کي
سڄو جهڳ جهڪڙجي ويو ڪلفتن ۾

سنڌي قوم ڏاڍي بهادر سڏي ٿي
رڪي هال هي آسرا ٿرپتن ۾.

اهو آدمي هر گهڙي ناشڪر آ،
مگر ٻو به جيون لنگهي نعمتن ۾.

اسان کان اسان جي ثقافت هلي وئي.
هلياسين جڏهن غير جي صحبتن ۾.

اسان تي ٿيون تير ڪينال ڪاٽيون
نه آئي اسان جي ڪمي همتن ۾.

گهڙي ڪا به هڪڙي نه ڪو چين چئجي،
سوا هن جي نه صرف رهيو راحتن ۾.

سنڌو پاء توکي لٽيو مون کي پنهنجن،
گهڻو فرق ڪونهي پنهنجي قسمت ۾.

اچي ڪنهن طرف کان متان هو اچانڪ،
ڏسيان حال دل جو 'خاڪي' خلوتن ۾.

ڪسڪي وڻي دل هن ڪلڻ واري تي آ.
منهنجو وجود سڄو آيو آري تي آ.

ڪر چاڪ سينو نانءُ هن جو اڪريل،
منهنجي ته من جي هر ڦاري ڦاري تي آ.

هرڪو گهمي پيو ساڻ ساڻي هت سدا،
بندش اسان کي ڇو لڳي ياري تي آ.

چڙهي وڻي ناري وهي آيو نه ڪو
ويچار ۾ پيءُ بار هن پاري تي آ.

ڪا ڳالهائي ڪيئن ڪري نظرون مٽي؟
هت ڪات ريتن جو آيو ناري تي آ.

دل ديس جي سليان خبر 'خاڪي' سدا،
غير جي نظر هن سنڌ سونهاري تي آ.

ملي سڀ کي گناهن جي سزا ناهي.
حياتي هي ڏنل ڪا بد دعا ناهي.

اجهاڻ هي ڏبا ڏيڻا نه اکين جا.
اسان جي حق ۾ ڇا ٿيو جي فضا ناهي.

ڏسي محبوب مرڪي پو جهڪائي اڪ.
انهي کان وڌ ٻي مارڻ لڌ ادا ناهي.

اهو ئي درد ٿيندو دور دوري جو
نه چئو ايئن درد ان جي ڪا دوا ناهي.

ڪڇن هٿ چپ چرن ميلاپ جي خاطر.
قبول ٿي پُر اثر اهڙي دعا ناهي.

ڏکڻ ۾ نا سهي اچجو سکن ۾ ئي
حياتي ۾ رهيو 'خاڪي' خفا ناهي.

اڄ گهٽي مان جيئن سڪي گذري
قافلا خوشبو جا وٺي گذري

ڪين امڪان هو اچڻ جو ڪو
تي ڪڪر سانوڻي ڏسي گذري

نيٺ مون ڏي کڻي جيئاري وٺي
ساڻ جيڏين جي هڪ سخي گذري

مون ڪيو رشڪ پاڳ ان جي تي
هن جي چاٽي تان جا سڳي گذري

ساٿ ڪو ٻيو هٿس مون کي ڏسندي
مون وٽان ٿي لهجي لهجي گذري

ذهن جنهن کي گهريو وسارڻ ٿي
ياد ان جي وري وري گذري

خواب ان جا ڏسي ڏسي 'خاڪي'،
ڪين پيو ڪو پتو وهي گذري

پتو روز تنهنجو بهاري پڇي ٿي
ڪٿي آ پرين بيقراري پڇي ٿي

نه جهاتي جهلڪ ڪا رڳو ماڻ ماري
ڪٿي آن؟ دريءَ جي به چاري پڇي ٿي

رنو مون پئي وڻ منجهان لڙڪ ڪريا
ڪيڏانهن ويا پڪي؟ وڻ جي ٿاري پڇي ٿي

پيو ٺڳ ڪوئي ڪڍي جن نينگر جو
سبب ڪهڙي لنيون بيماري پڇي ٿي

خدايا قتل چو مون کي هو ڪيو ويو
اڳي روز محشر ۾ ناري پڇي ٿي

ڪٿي چيٽ گذريا مليو ڪين پائي
ملي آ سزا چاجي ٻاري پڇي ٿي

صديون سڪ ۾ گذريون ويو چوند واپس؟
اچي پر ۾ اڄ انتظاري پڇي ٿي

اچا وار 'خاڪي' اچا انتظاري
ڪيئي چا؟ حياتي اڏاري پڇي ٿي

تي ملاقات مسڪرائي ٿي
دل رُني سا تـ مسڪرائي ٿي

جڻ چين تان پوپٽ اُڏامن ٿا،
چوڪري ڇا تـ مسڪرائي ٿي

ايئن سندر دل ۾ ٿي ليئو پائي،
جيئن ڪيو جهات مسڪرائي ٿي

هن وڳو ڳاڙهو پهريو آهي،
چاندني رات مسڪرائي ٿي

ڪنهن جو تصور به روبرو جهڙو
من ۾ ڪا تات مسڪرائي ٿي

هن ڏني ٿا غزل مڙن مون ڏي،
سُونهن سان ذات مسڪرائي ٿي

خيال سان اُت خيال سان ويه هتي هزارون خراب ماڻهو.
سنڀالي هل تون پريان نه توڏي ڪنن نهارون خراب ماڻهو.

اڙي او جانان اهوئي جوين ڪٿي قيامت ٿئي نه توله.
حجاب ۾ ره پرين متان پو ڪرين ميارون خراب ماڻهو.

جتان جواني جڏهن لنگهي ٿي اُتان نگاهون آيون ڏسون ٿا.
لٽن کي چيري ٿي پار وينديون اهي ترارون خراب ماڻهو.

نه نانءُ وٺ تون سڄڻ جو هرهر ڪچا ڪنن جا اٿئي هي ماڻهو.
وڃي ڪندا هو اهي ٻين سان پرين پچارون خراب ماڻهو.

نه ڪوڏسي ٿو 'خاڪي' اندر ۾ نه ڪوڏسي ٿو پنهنجي ئي گهر ۾.
رڳو ٻڌون پيا جتان ڪٿان هن اهي پڪارون "خراب ماڻهو".

ڪيڏو چهرو ٻيڙو آهي
جڏ روشن جڳ سارو آهي

هي شعلو تنهنجي جوين جو
يا ڪڙيو ڪو تارو آهي

سو ته وڻي تو مون کي ڏاڍو
جو به هتي تو ٻارو آهي

اندر منهنجو گهٽجي ٿو پيو
ٻاهر ڪريو ٻارو آهي

هو ڌرتي شاداب ڏسون ٿا،
هت ته سڪو هر ٻارو آهي

روشن روشن هڪ ٿا ڏسجن،
پوءِ اندر ڇو ڪارو آهي؟

تنهنجي اڳيان نوڪر ٻانهون
هونءِ ته 'خاڪي' ڪارو آهي

تو کي چند ڏسڻ لڌ مون کان ٿو اڳ پهچي
ڪيئن پلا هن سونهن لائڻي کي جڳ پهچي

مان جو چاهيان تو سان ملڻ تنهائي ۾
ها تنهن پل تو وٽ ٿو سهيلن جو وڳ پهچي

هر ماڻهو سهڻو آ مان هي ڪونه مڃيندس
ڪوئي ماڻهو ڪين ڪڏهن تنهنجي پڳ پهچي

مون عشق ڪري هي واٽ وٽي آ ڪنڊن جي
سونهن ڏيکاريو گس ڏسجي ڪٿ ٿو دڳ پهچي

منهنجي من جي پيڙي لهرن ۽ لوڏن ۾
پل غرق ٿي ڪجهه ڏيو ساڻ اوھانجي لڳ پهچي

جاني تنهنجي ئي يادن ۾ ڪامي 'خاڪي'
لڄ پڇ به ڏسي ڪو زهر جڏهن رڳ رڳ پهچي

نه آئين تون آئي وري عيد آهي
ڪهڙي عيد ٿي نه جي ملي ديد آهي

"هيئي ناز جنهن تي ڇڏي سوئي هليو."
مٿي تي منهنجي جڳ جي تنقيد آهي

چريو مست پاڳل ديوانو آ شاعر
چيو لوڪ تو ڪٿي ڇو تائيد آهي؟

رهي گڏ به ٿي ڏينهن ڇڏجي وساري
اهو فارمولو به جديد آهي

رهي سنڌ آباد ۽ شاد جاني
پهرين آخري بس هي اُميد آهي

سڄڻ سان ناهي ڪجي عيد ڪهڙي
ڪيو ڪجهه نه 'خاڪي' مون به خريد آهي

رهي مجبور محبت ۾ سهي الزام تڙپي ٿو
هنس ڪو نام دنيا ۾ ٿيو بدنام تڙپي ٿو

ٿيو آ غار سهڻو عشق جودل تي ڏنا سڀنا
پرين اڃ پاڻ رخ ڦيريو ڏسي انجام تڙپي ٿو

مهڻي جي ٿئي محبت ته ڏيندا ڄام ڇا مرڪي؟
ڪڏهن ناهي ٻڌو ڪنهن هي ڪٿي ڪو ڄام تڙپي ٿو

هتي قانون اهڙو آ هجي جو خاص مڪيو سو
هتي جا خاص وڪيل هن تڏهن ئي عام تڙپي ٿو

اهوئي وقت هر ڪنهن کي ٻڌائي ٿو ڪيو ڇا تو
ڪٺا پنهنجا ٿي جنهن اڃ ڏس اهو صدام تڙپي ٿو

نه آهي سنڌ جو اونو رڳو وڏ ماڻهو گهرجي
وري ليڊر وڪامي ويا ڪوي پيو خام تڙپي ٿو

پڇي پئي ايئن سڪين ڪا اڃ ”ٻڌايو هو ڪيئن آهي“
سڪين ڏسيو ”سوا تنهنجي صبح ۽ شام تڙپي ٿو“

هتي لالچ بنا من ۾ لڪل پيو ڪجهه نه ’خاڪي‘ آ،
گهڻي جاني رکي چاهت اهو ئي ڄام تڙپي ٿو

لڳا بي رخين جا جي پالا ڪڍي ڪو.
رڳو اندياري اجالا ڪري ڪو.

سفر عشق جو آهي اڻ ڪٽ اڻانگهڻ
سڄي زندگي منهنجي چالا پسي ڪو.

ڪڏهن بادشاهي ڪڏهن پاڻ نوڪر.
انگل نينهن جا هن نرالا ڪٽي ڪو.

هتي رهڙي رهڙي روپ ۾ ٿئي
حقن جا هٿن ۾ مشعلا ڪٽي ڪو.

صدين کان ستر آهي سنڌ ساڻ جاري
ٿيو بند پاڻي ازالا وٺي ڪو.

”سيڪي جانءُ ستياس تان سيڪ سمهڻ نه ڏي“
اهڙا عشق جا اڄ حوالا رچي ٿو.

وٺن مين پڙيون گهڻا عام گهٽڪا.
ٿيا چوڪرا بد افعالا جهلي ڪو.

پيئڻ زهر سچ ڪاڻ آسان ڪونهي
ڪنيا شوق ’خاڪي‘ پيالا وڌي ڪو.

چڏ اچي خوشبو تنهنجي بند تون ته ڊري نه ڪر.
پنهنجي ڏفن جي به قيدي کي آزاد ٻري نه ڪر.

پيار پنهنجو شال قائم زندگي پر ٿي رهي.
تون ملي ميلاپ واري تند پاڻ ڊري نه ڪر.

ڍڪ نه مڪڙو دل منهنجي ويندي ته اوندهه ۾ ٻڏي
منهن ڏيکاري تون چاهي تي پو نقاب وري نه ڪر.

منهنجي چاهت چند وانگي آهي روشن ۽ چٽي.
لوڪ جي ڪوڙن قصن تي اعتبار چري نه ڪر.

آ ڏکي سائين سوا تنهنجي گهڙي گهارڻ هتي
تون به 'خاڪي' کي چڏڻ جي ڪاٺي ڳالهه ڪري نه ڪر.

اسان کي اسان جون وفائون قتل ڪن
اوهان جون اهي ئي جفائون قتل ڪن.

رهو ڏور ٿا ڇو پرين ايئن اسان کان
وڇوڙي جون هرهر هوائون قتل ڪن.

ڏسڻ ئي ڏيو ٿا نه ويجهڻا اچو ٿا.
پري سڀ رهڻ جون سزائون قتل ڪن.

نه ديدار آهي نه درشن ٿيو ڪو
حڪيمن ڏنيون سي دوائون قتل ڪن.

اچو جلد جاني ملو پاڻ مونسان
اسان جون ته سڪڻيون صدائون قتل ڪن

خطاڪار 'خاڪي' ته آهي سو آهي
مگر هن پنهنجن جون دغائون قتل ڪن

سگهيا ماڻي نه جيون جي ته جوين جا مزا آهيون
اسان پنهنجن پيارن ڪاڻ ٿيا پتيون حصا آهيون

نه پنهنجا جن جي ڪن پرگهور ويجهو واهرو نه ٿين
دڙا هن جيئن موهن جا اسان اهڙا دڙا آهيون

سدائين هو ڏين هو صدمو پيا دوکا ڪري تحفا
سهي سڀ سور پنهنجن لڙ ٿيندا باد صبا آهيون

وڙهياسين واڳو بڻجي اڃ غلامن لست ۾ آهيون
نٿو ويساه ڪري ڪو چڻ ڪا ڪوڙي ڏند ڪٿا آهيون

هڪ هوشو جي مجني مستي وٺي استاد جي هستي
نه ڪاڻي سوچ ڪامل مست سڏجون ٿيا ڏنا آهيون

نه پاڻي جو ٿڙو نه ٿڙو سلوڪ ڏس تماشو هي
نه اڃ جي وقت وانگي ڪنهن مهل ۾ ايئن ڏنا آهيون

لڳي آ ڊوڙ بارودي هٿن هٿيار گهرجن ٿا
لڙي آزادي لڙ هرڪو اسان ٿي چو لڳا آهيون؟

لکي سگهئون رڙهي سگهئون انهيءَ سان گڏ وڙهي سگهئون
اسان جي ٻولي آ جنهن جي سھاري ٿي بتا آهيون

کليل 'خاڪي' ملڻ وسريو پڇون ۽ بس لکون ويٺا
سمندن مان سُئي ٻوڙيون نه ڪي شاعر وڏا آهيون

تنهنجي انگلن آرن ماريو.
مون کي پنهنجن پيارن ماريو.

اڪيون آهن قاتل قهريه
نظرون جي آ وارن ماريو.

هي ڏوهه ڏجي آخر ڪنهن تي
دلبر ۽ دل وارن ماريو.

وائن تي جي لوڪ وڃايا،
افواهن جي چارن ماريو.

هو ڪونه ڪڏهن ڪارو ٿي ها،
پر ٻانهن جي هارن ماريو.

چانو ٿڌي ڪا مڻي نه هئي،
ڏيئرن جي اٿس ٻارن ماريو.

مسڪين ويو لٽيو ڦريو
ميرن پيرن ڀارن ماريو.

پاڻي جو ٺاه ڪيو پنهنجن،
سنڌ کي جعفر ٻارن ماريو.

پيارن تائين پهچڻ کان اڳ،
چارن جي آ خاڻ ماريو.

سالون گذريون ويو نه اڃان
'خاڪي' سڪ ۾ سارن ماريو.

ميجون ٿا ته آيو نئون سال آهي
اسان لڏ سڀيان اڃ تهڙو ڪالهه آهي

ويجن پاڻ ۾ هي وڙهي مان هجان خوش
سدائين هليو هو اهڙي چال آهي

پيا سنڌ ۾ مسڪين ماڻهو منجهائن
ڪيو ويل هڪ پير پيو نال آهي

محلن ۾ بچن ٿا ڪئين طعام اوين
نصيبين ۾ ڪنهن کي نه ڪا نال آهي

جڏهن کان پرين تو سان اٽڪي نظر آ
تڏهن کان ڪليو دل جو هر وال آهي

ملن ٿا منا هن مهڻا روز مون کي
نه مون لڏ اها ڪا نئين ڳالهه آهي

پلا سنڌ کي ڇو لئين پيا وفاقي؟
ڇوي سچ نه سو پاڙيو پال آهي

ويون گم ٿي مهراڻ جون سي موجون ٿي
سنڌوءَ جو نه ساڳيو رهيو چال آهي

ستائي جلالي تنهنجي ياد جانان
اسانجو ته هي هر گهڙي حال آهي

اچين جي عمر ٿي پوي ٿي سڃاڻي
حياتي ۾ 'خاڪي' وڏو خال آهي

توڪي ڏسڻ جي هيٺڙي هير.
توڪان ڌار گذاري ڪير.

ڌرتي ساري جهريون پاتيون
تون جا پاڻي نڪتين چير.

آءُ ته سليان دل جون ڳالهيون
سيني سانڍيم تو لڻ ڏير.

تنهنجي نيٺن جو زخمي ٿيان
ايئن نه نظرون مون کان لير.

هيل وري آ ڳوٺ اسان جي.
هان ٿيا هن ڳاڙها پير.

ڪو به هتي پاءُ نه پاڻ چوي
هرڪو پاڻ سڏائي سير.

مرڪي هر ڪنهن سان ملون ٿا.
ڪنهن لڻ نه رکون من پر وير.

وار به چاندي تارون ٿي ويا.
ڇا ايڏي به ڪبي آ ڏير؟

'خاڪي' مون لڻ خوشيون ميلا
منهنجي پٿر جي پائين پير.

مئي مرڪي نھاري ٿي
دلين مان دڪ ڌڪاري ٿي

چمان هٿڙا ڏسو مون لڻ
اڱڻ پنهنجو بهاري ٿي

سندءِ خوشبو پڳي مون تي
هوا آنچل اڏاري ٿي

وڌي ايمان ڏسيو هن کي
اندر منهنجو اُجاري ٿي

سحر ٿيندي سحر ايندي
اها آشنا جباري ٿي

کلي 'خاصڪي' ڏٺي خوشيون
ٻڌل پيڙا به تاري ٿي

اڃا آ انتظارِي نيٺ هي منهنجا ستا ناهن.
ڪڏهن دل تان لٽا يادن جا ته ٽهڪندڙ ڪنا ناهن.

اسان قسمت هٿان لٽبا هميشه کان رهيا آهيون
ڪڏهن پاڳن اسان جن ۾ ته ڪليا ڪي پکا ناهن.

پرين جي پيار مان ڳالهائي لفظ ٿين ماڪي مصري
مگر مٺڙي رويي تنهنجي ڪيا جي زخمر چٽا ناهن.

جڏهن گهر کان قدم ٻاهر رکان بس ايئن وڌن توڙي
جيئن جانان ڪڏهن سج چنڊ پنهنجا گس پليا ناهن.

اهو انسان آهي چنڊ تي پهتو پيو نه رسي
اهو انسان ئي شيطان زمانا ڪي ڪڏا ناهن.

جڏهن وڻن وٺڻ جو وقت آيو آيا در در تي
ڪڏهن غربت مصيبت ۾ ڏسي ڪنهن وٽ پڳا ناهن.

ڪنداسين ڳالهه پيا حق جي پلي ڪنهن کي ڏکي به لڳي
بتن کان ”هو“ گهرن ”هي“ هٿن ڪنان مشڪلڪشا ناهن.

دنيا ۾ غرض لالچ ڪلفتون باقي رهيون بچيل.
عداوت جو علاج ٿئي ايجاد ٿيا ٽڪا ٺاهن.

چون ٿا ڳالهه معمولي محبت جي ڪيس چريو
چريا چڙهيو دريا نه ته بي سبب پيلا ٻڌا ٺاهن.

ڪندي پئي ياد هي تاريخ ”دونا دولهه هوشو هئا.“
وڏو آ مان تن جو جي ڪسي ويا، پر جهڪيا ٺاهن.

پلي سوليون سجن قاهيون تنگن هرگز نه جهڪنداسين،
مرن جي راهه حق ۾ سي ڪڏهن چٽيا مٿا ٺاهن.

اچي طوفان جيڪو وڻ آيو هوندو ڪري پوندو
نه جي انقلاب ڏوڏيا ڏاڍ جا ڏونگر ٻڌا ٺاهن.

اسان پنهنجي پري سنڌ جي حق لاءِ لڙنداسين،
نه حق حاصل ٿيا مرننداسين هي خيال ڪي برا ٺاهن.

هتي محبت ڪرڻ ڇڻ پلصراطن جو سفر ڪرڻو
اها واٽ نه سجهي جنهن تي ڪڏهن ڪاوا آيا ٺاهن.

پيا اڪثرين اڳيان هن سنڌ هن سرتي جان نقش لڙن.
اسان کان جاني ۽ ڌرتي گهڙي ’خاڪي‘ جدا ٺاهن.

ڪئي آ ڪوئل ڪو ڪو سا جهر انبن تي
آيو نانءُ تنهنجو آ منهنجو پڇن تي

سوا تنهنجي دنيا سڄي سڄ لڳي ٿي
وري آءُ موتي پرائن پتن تي

هڏي لوڪ پيرن جا آواز نه وٺي
پرين تون پيارا هلي اڃ پڻ تي

اسانجو ٿيو عشق به سراب وانگي
هلياسون اسان ٿي سفر ڪنهن ڪن تي

وجهي دوست پاڪر هنيو جو چرو هو
انهي بعد چرڪيو پوان ٿو ٻڪن تي

پيا ڳائجن سنڌ تنهنجا سودا جوڌا
ٿيا سرخرو جن ڏنا سر وطن تي

مون کي مرڪي مارين چو ٿي
ايڏا ٻارڻ ٻارين چو ٿي

اک ٿهري چپ مصري منھڙو
مارڻ لڻ سنيگارين چو ٿي

واسينگ اهي ٿي پوندا هن
وار ايئن تون وارين چو ٿي

هليا مون ڏي ڪي قرب ڪيون
ڳالهه اها ٿي تارين چو ٿي

ماڻهو هن محبت جا دشمن
دليون تن جون نارين چو ٿي

نيڻ ملائي ۽ شرمائي
خاڪي کي ڏس ڪارين چو ٿي

نه تون هوندين نه مان هوندس نظارن سان دنيا هوندي
مثل جو ڪو به ناهي ساهه وارن سان دنيا هوندي

حياتي آ ڪلي خوش ٿي ملي مرڪي گذاريون اڃ،
خزان ايندي اسان تي پر بهارن سان دنيا هوندي

لهرن ۾ ساڻ ڏي ڪو ڪو هتي ٻڌندڙ هو ناهي ڪو
پيا ٻڌندڙ اکين ڏسندڙ ڪنارن سان دنيا هوندي

مٺي محمد صه قبولي جا اها غربت پلي بيشڪ،
سچن لڌ غم مگر فاني غدارن سان دنيا هوندي

سچائي لڌ سچائي سر ڏئي قربان ٿي ويندا،
مگر هت ميڙن ۽ پيو مڪارن سان دنيا هوندي

هتي ڪمزور جو ڪوئي ٿيو هو ۽ ٿيو ناهي
اهو جهن جو الله آهي سگهارن سان دنيا هوندي

اڙي جاني اڪيلو مان هليو ويندس ته ڇا ٿيندو
اُٿي ڏسجو مثل مون بيشمارن سان دنيا هوندي

ڪٿي خاڪي مٿان منهنجي مٿي جا مڻ پيا هوندا،
انهي لمحي سجيل، سُهڻن ستادن سان دنيا هوندي

سنڌ ڌرتي مٿان مان امن ٿو گهران
روز مرڪون ڏسڻ سڀ چپن ٿو گهران

سنڌ سرسبز ساري سدائين رهي
مان ته ساڻو وڳو لڌ پتن ٿو گهران

لوٽ چيڙا سنڌو سي ته ڦاٽي پيا،
سرڪ پاڻي سنڌي لڌ لين ٿو گهران

حق خاطر لڙون ڀل ته پوءِ مرون،
هر ننڍي ۽ وڏي کان وچن ٿو گهران

ڊير حامي ٿيو سو حرامي ٿيو
اڄ انهي لڌ خريدڻ ڪفن ٿو گهران

ڀل ته جاني مران سنڌ جيئي سدا،
ها ته اهڙو ڪرڻ ڪو جتن ٿو گهران

پنهنجي ڌرتي مٿي پنهنجي مرضي هجي،
'هاڻ آزاد خاڪي وطن ٿو گهران'

نظم

هر ڪو آ پورو انان ۾
جو گذري وقت دغان ۾
ايمان ڪنهن جو نه وفائن ۾
نه اثر رهيو ڪو دعائن ۾
لڙڪ پيو ڪوڙا هو واهي.
ماتھو ماتھو ڪي ٿو ڪاٺي.

رائي توله روچ ۽ راڙو

تو "ذلفي" جو خون ملهايو
پر پنهنجو سر ڪين جهڪايو
هن ڪنڌ اُڀو تنهنجو چاهيو
تو ته ڪيو سو خواب سجايو
تون هئين هن جي پياري پنڪي
هن پنهنجي 'هي' جاگير ڏني
تو کي ئي جانشين ڪيو
هن سياست کي هڪ هير ڏني
تو کان تنهنجو ڀاءُ "مير" ويو
تون ان وقت چو خاموش رهين؟
گرمي شهرت ٺڪرائين ها.

چا صدمي کان بي هوش رهين؟
 ظالم کي خون ڦهي ويو ۽
 توکي لائون تخت مٿان
 ها خوف هُنن کي هو ڏاڍو
 هي به وٺي پاءُ جو وير مٿان
 ”پاءُ جي ويري پاءُ جي قاتل“
 ايئن توکي بدنام ڪيائون
 قيدي بڻيا ڪوڙ جيالا
 توتي ڌرتي حرام ڪيائون
 اٺ سال لنگهيا ڄڻ خواب هُيو
 تنهنجي آمد ماڻهن مٿي
 لاڙ اُتر، وچ، ڪاڇو ۽ ٿر
 وستيون واهڻ تومان پيڙا
 روڊ ڪراچي تنهنجا نمر
 تنهنجي حرڪ وٺي هٿ رکيا
 ان وقت ٿيون ريهون رڙيون
 پل پر پوري دنيا لرزي
 قوم سموري رستن تي وري
 ماڻهو وريا چرين وانگي
 مايوسي مان پئي سنڌ ڀري
 راڻي توله روج ۽ راڻو
 تنهنجي سوڳ پر سڀڪو ساڻو
 ڪهڙا شهر لکي ڳوٺ لکان؟
 هرڌس تڙپيو سنڌي ماڻهو....!

ڪيون عيد ڪهڙي؟

اسان درد ڀوڳيا،

اسان لڙڪ پيٽا،

ڪيون عيد ڪهڙي؟

اسان ٿي سڪياسين،

۽ اُڃ پئي ڦٽاسين،

هنيون لوٽ ٿي ويون،

ڦٽل ڳوٺ ٿي ويون

ورڻا هي جو رڻا،

ڪيون عيد ڪهڙي؟

اھو شاھ درياء،
بي پرواھ درياء،
گجيو ايئن اچانڪ،
ٺٽو ايئن اچانڪ،
خطا حوصلا ٿيا،
ڪيون عيد ڪهڙي؟

رهيو مال باقي
نڪو حال باقي
ٺلھا هٿ چنڊيندي
ٻڌندي ٻڌندي
سڪي تي هون پهتا،
ڪيون عيد ڪهڙي؟

ڏسون ماءُ رڻندي
ڏسون پيءُ لڄندي
ڏسون پيءُ مرندي
ڏسون پيڻ جلندي
اهي حال پنهنجا،
ڪيون عيد ڪهڙي؟

گهرن کان بي گهر ٿي
رهون دربدر ٿي
هي آڪاش چپرو
۽ ڌرتي وچاڻو

آهيون بي سهارا،
ڪيون عيد ڪهڙي؟

رهون ٿا خيمن ۾
نه آهيون امن ۾
پريشان اتي لڌ
چئون ڪيئن لڏي لڏ؟
جهڪيا ڪوڙ پٽڪا،
ڪيون عيد ڪهڙي؟

ملي پئي ٿي جاني
ويلي هڪ جي ماني
پيئڻ لڌ نه پائي
لکون ڇا ڪهائي؟
ڪئمپن ۾ گذارا،
ڪيون عيد ڪهڙي؟

اسان درد پوگيا،
اسان لڙڪ پيٽا،
ڪيون عيد ڪهڙي؟

مزو اهڙو ڪٿي آهي؟

ڏنر تنهنجي جهلڪ سائين،
ڀڳو هان چن فلڪ تائين،
هوائن ۾ اڏاميو هان
فضائن سان گڏيو هان
مزو اهڙو ڪٿي ناهي
جهڙو تنهنجي ڏني آهي
اٿم دل سڄي عجب حالت
وڏي قسمت ملي چاهت
نه ان جي مان هيس قابل
ڪيئي پنهنجن ۾ جو شامل
ڏنر. اڳ ۾ رڙي جاني
گهڻو دل ٿي جلي جاني
خوشي حد کان وڌي وئي آ،
غمي مون کان هتي وئي آ،
ٽئين جيون سندو ساڻي
وئي منزل ملي 'خاڪي'.

ملڻ پنهنجو جڏهن ٿيندو...!

حياتي چار ڏينهن آهي
ونون سڀ پيار ورهائي
چڏيون هي ملڪ مهڪائي
محبت سان ملهايون پئي
گهڻيون پاڙا سجايون پئي
ڏکن کي پڇايون پئي
رڻدن کي ڪلايون پئي
اهو ممڪن ٿڌهن ٿيندو
ملڻ پنهنجو جڏهن ٿيندو
پڇين ٿي ”سو ڪڏهن ٿيندو“؟
گليون ٻانهون هينئر هليا
گهڻي آهيون پئي جلجا
ڪيئن خاڪي ته سمجھائي
حياتي چار ڏينهن آهي
حياتي چار ڏينهن آهي

جيت اسان جي ٿيندي

تون وڪ ته وڌا،
جيت اسانجي ٿيندي
هي بت اٿائڻ جا،
زنجير اٿيائڻ جا،
آخر ٿيندا،
تون وڪ ته وڌا،
تو وڪ ته وڌا.

پنهنجي لوڪ ڪڏي ٺڄا.
هي سڀ ڦول ڪڏي ٺڄا.
پل پر پٽيا.
تون وڪ ته وڌا.
تون وڪ ته وڌا.

قائم ظلم ته رهندي
جيڪي ماڻهو سهندو
ظالم هٿندا.
تون وڪ ته وڌا.
تون وڪ ته وڌا.

ڪيڪي رهندي چانيل
هي دردن جا بادل؟
نيٺ به ڪلندا.
تون وڪ ته وڌا.
تون وڪ ته وڌا.

آئون تنهنجو 'خاڪي'.
۽ تون منهنجو جاني
اڇ هٿ ملا.
تون وڪ ته وڌا.
تون وڪ ته وڌا.
جيت اسان جي ٿيندي

سگهو هائي هلي آتون

اوهان جي سار تڙپائي
اوهان کان ڏاڍو تڙپائي
اها هر وار تڙپائي
اهو تڙپڻ ڪري ويجهو
اکين اڳيان اچي ماضي
اها چاهت اها محبت
اهي ئي هار پانهن جا
اڃا سمجھان ڳلي پاتل

گچي ۾ ھار محبت جا،
اھي ڏينھن پيار محبت جا،
اھي گھڙيون اھي لمحا،
رڳو خوشبو رڳو خوشيون،
اھي خوشيون صفا ان لپ،
ملي خوشبو ڪٿان مون کي،
مٿين مڪڙي بڻيس پونرو
لري پويٽ جيان تنهنجي،
بدن جو واس ٿي ورتو،
ڳلن ھر سات چمين جي،
چپن مليا ڪنارا جو،
پئي مليا اُچارا جو،
عجب یر ڪيف تاري ٿيو،
ٿيا هٿ جسر تي رقصان،
چڙيو چڻ راڳ سھڻو ڪو،
چڙي پيا سر سريلا ڪي،
سجھو منڊل سرن واسيو،
عجب دل جي خوشي خاڪي،
اھي يادون اھي ڳالھيون،
صفا دل کي جلائن ٿيون،
الله آمين ڪٿي جاني،
سگھو هاڻي هلي آ تون،
سگھو هاڻي هلي آ تون

پيار جو اظهار ڪر

سنوار ذلف زندگي
ڇڳن پر چيڙهه ڇا سبب
حيات بس لمحو گهڙي
مرون به ڇو سڙي سڙي
پيار پيار ٿي وڃون
تہ پر خمار ٿي وڃون

ملي اکين کي آجپو
 کچن ته نينهن جو نشو
 هتن کي چڏ سبق پڙهن.
 بدن سندي ڪتاب جو
 ورق ورق وري ڏسن.
 خدا جي ذات کي پسڻ.
 پلي ته چپ چميون وٺڻ.
 صدين سنديون اُچون لهڻ.
 چين سندي چهاڻ سان.
 دليون مهڪن هڳاڻ سان.
 هجن هتي نه نفرتون.
 هتي هتي جتي ڪٿي.
 هجن رڳو محبتون.
 نه ماڻ ٿي نه ڪاڻ ٿي.
 نه پيد نه قيد ٿي.
 چڱي نه چُپ آ چين.
 پيار جو اظهار ڪر.
 هلاڪ ٿي نه تون پرين.
 نه ٿي وري هلاڪ ڪر.
 دليون ڳنڍيل نه ڌار ڪر.
 ويچار ڪر ويچار ڪر.
 سنوار ذلف زندگي.
 چڱن ۾ چيڙهه ڇا سبب؟

اسان ڄاڻ ٻي جان ٻوٽا هجون

اسان جي گهرن تي ئي گوليون هلن،
اسان جي جوانن جون ڇاتيون چنن،
اسان جا شهر ٻي اسان جا نه ٿين،
اسان پنهنجي ئي گهر ۾ واڙيا وڃون،
اسان پنهنجي پٽن جا لاشا کڻن،
رياست کي ٿا ڄڻ رانديڪا لڳون،
اسان سان پيا ڪيڏا خونيءَ ڪن،
اسان جي خوشين تي به ڏاڙا هڻن،
اسان کي ڏنگيندا رهن ايئن پٽون،
اسان ڄاڻ ٻي جان ٻوٽا هجون،
اسان سان ٿين هيڏيون هي جئون،
مگر پوءِ به خاموش خاڪي رهون،
اڙي اهڙي جيئن کان ته ٻڏي مرون

دل بي چئي ا

مان ويندو ئي ان لڻ آهيان
جنهن سان ملي سگهندو ناهيان
ها اُن سان ته ملڻ خاطر ڏس
مان ڪيڏا ڪندو آهيان وس
هڪڙي خاطر سڀ سان ڦرڪان
هڪڙي خاطر سڀ لڻ تڙيان
هن جو ويجهو مون لڻ آهت،
مورڪ سو به نه سمجهي چاهت.

مون کي هن جو شهر وڻي ٿو
 روز چتايان هن جو چهرو
 پوري وسندي جهڙس هڪوئي
 آهي ٿيندو نه وري هونئي
 منهنجي منزل هن جو پاڻو
 روح روز هڪري اواناهن لادو
 هن جي گهر لکي ويندڙ به گهڻي
 ٿي وئي آ دل تي نقش چئي
 ان کس وٽان ٿو روز لنگهان
 هن جو منڙو آواز هٿان
 پر هن جو گم ٿو نه ٿي نه پوي
 گهر پائي نه وٺي نالي سڏي
 اهڙي حالت ۾ نه ٿينس نه بيان
 ويڃو نه ويس بهن پوان
 هو به وري ڳالهائيندو ڪوڙ حنين
 آڳين نه پرين جو نانءُ چين
 پنهنجن ۽ غيرن سان مليو
 واپس هونيان جليو جليو
 ها هي روزا نه جي هڪل اتر
 سمجهان جيلا بيحڪل اتر
 پر دل بي چئي هڪين مڃي ٿي
 مون کي وٺيو روز وڃي ٿي
 ملن ويندو ٿي ان لک آهيان
 جنهن سان ملي سگهندو تاهيان

ڪجهه سوچ سڃڻ...

دولت شهرت رتبو
توين ڪهڙي ڪم جو
خوشيون مر ڪون ڪن پل
آهي گهڙي ڪن جيون
جيون هر جاني ناهي
ڪجهه پي ناهي ناهي
تون جي ناهين ساڻي
منهنجو جيون ڪشتي
ڇڻ ڪنهن ڪن هر ڦاڻي
تنهنجو پيار پرين
هر مشڪل آسان ڪري
تنهنجي آڻت لهرن مان
لحظي سان ڪڍي
تنهنجو ٽيڪ سهارو
منهنجي من جي ڊهندڙ
ڇت لڌ آهي ٿوڻي
ها پر جي تون ئي
بار ڪلهن تان لاهيندين
ڇڻ من مندر ڏاهيندين
ڪجهه سوچ سڃڻ
ڪجهه سوچ سڃڻ

ڪڙهائي ۾ هستي اسانجي ڪڙهي تي

کلي اک تہ اڏري فلڪ تي پڳاسين،
اسان جا فضائن ۾ پرچم لڳي ويا،
رڳو پيار محبت امن جا حوالا،
اسان جي همت سان جهر جهنگ وسي ويا،
ڄمڻ کان پنهنجا پاڻ رهبر ٿياسين.

مُٽي شان پنهنجو اها سنڌ پنهنجي
قبل ئي مسيح کان صديون ڪي پراڻي
ترازو ۾ تاريخ جي ڳوري ڪافي
اسان جي ڪهاڻي ۾ ڪن کان مياڻي
سوين بار باري ڪلهن تي سناسين

نه محتاج ڪنهن جا نه ڪٿي سون غلامي
بندر شهر پنهنجا ۽ پنهنجون بازارون
پنهنجا هٿ پنهنجو ناٿو پنهنجي ڪمائي
پڳا وڻج واپار ۾ نه ڏيه هزارون
گلن سان ڌرتي چرن پئي رتاسين.

اسان شاه دريا جا وارث رهاڪو
نه جنهن وقت ۾ ڪا عمارت جڙي ٿي
انهي دور ۾ پئي اسان مٿن سجايو
سڄي پرٽوي پو اسان ڏي لڙي ٿي
اسان ڌرتي مان سون چاندي لڌاسين.

ڪڏهن فوج ارغوني ترخاني آئي
وريا آريا ڊچ تاتاري افغاني
مغل انگريزن ڪٿي ڪاه هيڏي
مٿان گهرين ٿي اسان جي نشاني
بچائي پنهنجي ڌرتي کي پاڻ مٿاسين.

اسان تي لکيا ويا سفرناما سهڻا.
بڻياسين اسان پاڻ اسلام جو در
لڳو ٿي ته ڌرتي ۾ لتجي وياسين.
اسان جو رهيو پو به جڳ ۾ اُڀو ڪر.
ڏسڻ ۾ سڀن کي اچون اُت پڳاسين.

اسان سان ڪئي وئي ته مسلم جي عيوض
وڏي جُٺَ ويڏن ۽ ويساهه گهاتي
اسان جون حدون سوڙهيون سڀ ڪيون ويون
اسان جي وطن تي ڦري صوبي ڪاتي
انهي ڏينهن جن پاڻ هٿ سان لٽياسين.

وفاقي حڪم تي ٿيا خون پنهنجا.
هتان جا رهاڪو لڏايا ويا سڀ
انهن سنڌ مرندي ڪُسندي ڇڏي ٿي
پراوا ته پنهنجا بڻايا ويا سڀ
مٿين جا به فرمان مڃي مڃياسين.

ڏسو هاڻ حالت سڪي سنڌ ساري
ٿياسين پنهنجي گهر ۾ قيدي سلامي
بندر ويا شهر ويا ڪسن ٿا سنڌو پي
رهيا تخت ناتاج آئي غلامي
ڪسن وقت جو ڪجهه نه لڄيا ڪڇياسين.

اسان هٿ ڪٽون ٿا اهڙي پائي تان
رڳو جا مفادن جا منتر پڙهي ٿي
اسان هاڻ لٽجن نه ڌرتي ڏينداسين
ڪڙهائي ۾ هستي اسانجي ڪڙهي ٿي
سهي ستم 'خاڪي' پنهنجن جا ٽڪاسين.

ڪٿون نه ساهي ڊگهو سفر آ

ملڻ جي لڙ ڪي جتن ڪياسين
وڃن سمورا ته ياد آهن
قلم قلم سان ته گڏ ڪنياسين
نشان پيرن ٻهيا ته ناهن

جيون سڦل هو هئا هٿن هٿ،
نه روڪ ڪاٿي نه ٽوڪ ڪاٿي
ويران محفل نه سي مٿن مٿ،
نه جهات ساٿي نه بات ساٿي

لتاري لڪ ۽ لانگها سمورا،
ڏناسين سامهان جبل اڪيلا،
ويا الڏ ڪٿ لانگها سمورا،
نه مارو سي ۽ نه ٿي سي ميلا.

نه ڄاڻ منزل ڪٿي خبر آ،
ڪٿي ۽ ڪوري هي انتظار،
ڪٿون نه ساهي ڊگهو سفر آ،
خزان پڄاڻان اچي بهاري

ٿئي اسان کان ٿي دير شايد،
نه هو وڃن ها چڏي وڻن ۾،
پلي ڪنياسين ته پير شايد،
تنها ڪيون پيا واکا وڻن ۾.

هتان نه وڃبو مرڻ پڄاڻان
متان ڏسن هو اچي اسانڪي
سفر تان 'خاڪي' ورڻ پڄاڻان
پوي هنن جي نظر اسان تي

ماڻهو ماڻهو کي ٿو کائي

دنيا دردن جي گهيري ۾
هرڪو قيد غمن جي ديري ۾
ڪا سمجه نه آ من ميري ۾
ايمان وڪيو هر پيري ۾
هر ڪنهن پيارو مطلب آهي
ماڻهو ماڻهو کي ٿو کائي

پاڻ ٿو پنهنجي پيڙي پوڙي
رشتا ناتا پل ۾ ٽوڙي
هر ڏاڍ اڳيان هٿڙا جوڙي
ڪائي وانگي دليون ٽوڙي
اڄ ڪله ڪا انسانيت ناهي
ماڻهو ماڻهو کي ٿو کائي

منهن ماڻهو مايوس ڪيا.
فرقن جا ڦٽا تيز ٿيا.
پنهنجا ٿي دشمن پاء پيا.
نظرين ۾ ته ٿئي جوڙ ويا.
روز جماعت نئين ٿو ٺاهي
ماڻهو ماڻهو کي ٿو کائي

ٿانبا هٿ ڪٽڻ محبت ٿي
 عام صفا آهي نفرت ٿي
 اڪثر من ۾ ڪٿي ڪلفت ٿي
 پيڻ ڪٽائين ما غيرت ٿي
 مرد پلي نار نه ڪا چاهي
 ماڻهو ماڻهو ڪي ٿو ڪائي

سڀ جڪڙيل سورن سنگهر ۾
 خون ٿين مسجد مندر ۾
 خوف ڪيو واسو اندر ۾
 ڪنهن جو هٿ آ پس منظر ۾؟
 ڪير پکي ٿو امن جا ٿاهي؟
 ماڻهو ماڻهو ڪي ٿو ڪائي

هر ڪو آ پورو انائن ۾
 جو گذري وقت دغائن ۾
 ايمان ڪنهن جو نه وفائن ۾
 نه اثر رهيو ڪو دعائن ۾
 لڙڪ پيو ڪوڙا هو واهي
 ماڻهو ماڻهو ڪي ٿو ڪائي

آخر بچيو ڇو نه امن آ؟
 نه خوشي ڪا ويران چمن آ.
 ڊپ ۾ ورتل هرڪو من آ.
 خاڪي اچڻو موت سمن آ.
 سوچ ڇڏيو توپٽ تي چاهي؟
 ماڻهو ماڻهو ڪي ٿو ڪائي

وريو هي وټه اوچتو!

نه هو شهر پر هان جو
وڃو اچان تو موٽيو
اڳي ته ڏينهن رات ڇا.
گهري گهري لمحا لمحا.
ويا پيار پر ويا.
پر انتظار پر ويا.

نه هان منتظر به ڪو
نه هوشهر پر هان جو
وچواچان تو موٽيو
اڪين اڪين ڪيو وڃن،
ته پائبو ملي ڪفن،
نه ڦار ٿي ڪڏهن ٿبو
پيار لڌ ته سر ڏبو
وفا ٿيو نه عهد سو
نه هوشهر پر هان جو
وچواچان تو موٽيو
گهٽيو نه هو لڳاءُ پي
هيو اهڙي چاهه پي
نه دل مٽي نه سڪ گهٽي
اميد من ريتن گهٽي
وريو هي واءُ اوچتو
نه هوشهر پر هان جو
وچواچان تو موٽيو
هوءَ هي ڪنهن جي ڪنوار ٿي
مٿن مٿان ٺار ٿي
شڪر ٿيو عزت بچي
خوشي ڪئي نجي نجي
اچي ويو هي زلزلو
نه هوشهر پر هان جو
وچواچان تو موٽيو.

اڃا ڪڏھين پلا آڻيو

سموري سنڌڙي ساڻي
سنڌو جو بند ٿيو پاڻي
اڃا ڪڏھين پلا آڻيو؟
صدين کان پيا اچن ڌاريا،
هتي اچيو مچن ڌاريا،
يتيمن جو آڏو آهي
انهي جو چڻ وارث ناهي
ويا ڪيڏانهن دوداڻي
سموري سنڌڙي ساڻي
اڃا ڪڏھين پلا آڻيو؟
اسان جا شهر هٿ مان ويا،
جڏهن اڳواڻ سٺ مان ويا،
ويو ڪسجي ڪيتي بندر
ڪلاچي ڪن پيو سمندر
اسان منهن تي رلي تائي
سموري سنڌڙي ساڻي
اڃا ڪڏھين پلا آڻيو؟
اسان کان ڪارخانا ويا،
محبت جا فسانا ويا،
ملن ۾ ڌاريا ڪڇجن،
آفيسن ۾ اهي ڏسجن،
ستا سيد نظاماڻي

سموري سنڌڙي ساڻي
اڃا ڪڏهين پلا اُٿبو؟
اسان جا تيل تيل ٿيا.
اسان جا ڪيت پيل ٿيا.
ثقافت ساز لرجن ٿا.
رڳو ڇو هٿ ملجن ٿا.
رهياسين ڇپ ڄاڻي وائي
سموري سنڌڙي ساڻي
اڃا ڪڏهين پلا اُٿبو؟
نه ڪي دولهه نه سي دودا.
نه ڪي هوشو نه سي جوڏا.
نه ٿي سي مرد رهيا هن
نه ٿي سي فرد رهيا هن
نه ما مرڪان نه سنڌ وائي
سموري سنڌڙي ساڻي
اڃا ڪڏهين پلا اُٿبو؟
وڌي بيروزگاري آ.
سنڌين سر تي تفاري آ.
هٿان جو ٿي هتي ڀرتي
ٿيا ڌاريا ڌڻي ڌرتي
اها سرڪار آ ڪاڻي
سموري سنڌڙي ساڻي
اڃا ڪڏهين پلا اُٿبو؟

دڳن ۾ ديدون

نظر نظر آ شراب تنهنجي
 وهي اهائي گلاب تنهنجي.
 اڪيون اڪين سان ملي ويون هن.
 دليون سموريون جلي ويون هن.
 وري وري هي ڏسڻ ٿو ماري
 وري وري ايئن ڏسڻ جياڙي
 جيئن به ڪهڙو مرڻ به ڪهڙو
 کلڻ به ڪهڙو روڻ به ڪهڙو
 خوشي ته تون ئي ڪٿي وڃي آڻ
 ته تير نظرن هڻي وڃي آڻ
 ڇڏيون لڳائي دڳن ۾ ديدون
 ملي اوهان سان ڪيون ته عيدون.
 ڇڙهي ويا هن خمار ڪهڙا؟
 لهن نٿا هي بخار ڪهڙا؟
 سڪي اسان تي وري نظر ڪر.
 سڪي اسان ڏي وري نظر ڪر.

پر پياري مون وت وقت نه ا

تون پاو سنواري آئي آن
پر پياري مون وت وقت نه آ.
پريان ڏس ڏاي اچي وڌندو
جيڪو مون کان هي ڌرتي ڪسندو
ماءُ بنا لاوارث ٿيندس
پوپلا ڏس توکي ڪيئن وڻندس؟
اڄ ته وڻين پئي مون کي ڏاي.

پر پياري مون وٽ وقت نه آ،
 انسان هٿان انسان مرن ٿا،
 هن جي نظرون ۾ حيوان مرن ٿا،
 هو مون کي ڪو شيطان لڳي ٿو
 پيو هر مرد وڙهي ۽ عورت،
 هر ڪنهن دل ۾ دهشت نفرت،
 تون ته گهرين مون کان محبت،
 پر پياري مون وٽ وقت نه آ،
 ڌرتي تي آپ مان بارود وسي،
 ملڪ سڄي مان باهه اٿي،
 شهرن ڳوٺن ۾ ڏانهون هن،
 ڪنهن جون سسيون ڪنهن جون ڀانهون هن،
 ٿا ڪنهن جا ڪنگڻ هار رلن،
 تون پاڻي آئين ڳاڙهيون چوڙيون،
 پر پيار مون وٽ وقت نه آ،
 پيو محاذ سڏي ڌرتي جو ڀر،
 ليڙون ليڙون آنچل سر تي جو،
 هاڻ نه بيهندس، رُڪندس،
 جي وقت مليو واپس ايندس،
 نه ته ڌرتي تان قربان ٿيندس،
 تون سهڻي سونهن منهنجي ڪمزوري
 پر پياري مون وٽ وقت نه آ،
 پر پياري مون وٽ وقت نه آ.

تاريخ نقين كا لهندي

شعلا شعلا بغداد ٿيو
بغداد منجهان بيداد ٿيو
ڪلستر بر بارود وسن،
بيڏوھ حياتيون روز ڪسن،
هيڏوھي انياء ٿيو آ،
ملڪ سڄو مسمار ڪيو آ،
تنهن هوندي پي ڪين مڙي ٿو
جنگ امن لڙ ايشن چوي ٿو
جن جنگ به ڪا تفريح آهي،
جنهن سان بهلائڻ ٿو چاهي،
جنگ تباهيون ٿي آئي ٿي

جنگ امن مان ڪجهه به نه ڄاڻي ٿي
 هي ته رڳو گهر ويران ڪري
 ۽ ڌرتي کي شمشان ڪري
 هي ته رڳو آڻي بربادي
 هي ته ڪسي ٿي سڀ آزادي
 ڪيئن چوي ٿو جنگ امن لاءِ
 جنگ ته ڪئي آ تيل کوهن لاءِ
 هي جنگ آهي مفادن جي
 ۽ ڪن ناپاڪ ارادن جي
 پر ڏاڍ هميشه نه رهڻو آ
 هي ظالم هڪ ڏينهن مرڻو آ
 شل هر ظالم کي مات اچي
 ۽ ڌرتي جو پي امن بچي
 ظلمن جي ديوار به ڊهندي
 ۽ پو تاريخ نئين ڪا ٺهندي
 جا لکبي سنهري لفظن سان
 ۽ رهندي ياد شهيدن سان
 ڪي مرد هئا جن جان ڏني
 پر پيل ڌرتي ڪانه ڏني
 ۽ تاقيا مت ياد عراقي
 ڪندو رهندو هر ڪو خاڪي
 شعلا شعلا بغداد ٿيو
 بغداد منجهان پيدا ٿيو

تڏهن ياد توکي ڪيو مون پرين

جڏهن ڪنهن به ڪنهن سان ڪيو پيار آ،
جڏهن ڪو به ڪنهن کان ٿيو ڦار آ،
تڏهن ياد توکي ڪيو مون پرين

جڏهن ڪو به محبت ۾ مجبور ٿيو
جڏهن ساڻ ڪنهن جو به مشهور ٿيو
جڏهن ڪوئي هٿ ۾ ڏئي هٿ هليو
جڏهن تهڪ ڏئي ناز مان ڪو کليو
تڏهن ياد توکي ڪيو مون پرين

جڏهن ڪوبه محفل مان پڙهڪي اٿيون
انهي مهل ڪو من نه ڏڙهڪي اٿيون
جڏهن ڪوبه وچڙي اڪيلو رنو
انهي کي نه ڪنهن حوصلو ٿي ڏنو
تڏهن ياد توکي ڪيو مون پرين

وچوڙي جي واءِ تيز ڏاڍي لڳي
جڏهن ٿي خوشي ڏور ڏاڍي وٺي
جڏهن ڪوڪ درديلي ڪوئل ڪئي
تڏهن ياد توکي ڪيو مون پرين

جڏهن پي رواجن ڪي راڱا ڪيا.
سڄا يار هڪٻئي کان وچڙي ويا.
جڏهن ڪوبه وچڙڻ جو منظر ڏٺو.
جڏهن ڪوبه تڙپڻ جو منظر ڏٺو.
تڏهن ياد توکي ڪيو مون پرين

جڏهن يار جاني ڪي وچڙي مليا.
وڏي چاه سان سي ته چنبڙي مليا.
جڏهن گيت خوشين جا گونجڻ لڳا.
جڏهن چنڊ تارا به مرڪڻ لڳا.
تڏهن ياد توکي ڪيو مون پرين

رواج به مزاج آ...۱

نه اک لڳي نه اک سڪي
 خيال خواب ۾ به تون
 رهين نقاب ۾ به تون
 ڪهين حجاب ۾ به تون
 اهو ڪهڻ ڀلو لڳي
 مگر سوهان آ ڪٿي؟
 ڪڏهن ڪڏهن نصيب سان
 سنڌو چهره به ٿي ڏنم
 اهو ويو اهو ٿي غم
 ٿيو هي سور سرس آ،
 ڏرونه ڪنهن کي ترس آ،
 جهان چوالٺهه ڀرين،
 پيار سان رکي دغا،
 نه ڏوهه ڪو سنڌو جوان
 ميار ڪيئن توکي ڏيان
 وفا ته تون ڪرڻ گهرين،
 پيار ٿي ڏيڻ گهرين،
 روڪيو توکي رواج آ،
 پيار ۾ ديوار آ،
 پيار تي زنجير آ،
 مگر ترس نا ٿجان
 پيار تي يقين ڪجان
 جدائي جان ٿي ختم
 رهندي نه باقي غم الم
 اهو به ڏينهن ٿي
 اچي اچي وڃي ويندو

تون پليو آهين

اڄ تنهنجي در تان
خالي موليو هان
جن وقت ويڃايو
وک وک خار چڙهي
تنهنجي گهر تائين،
ها منهنجي گهر کان
اڄ تنهنجي در تان
خالي موليو هان

جن تر تان بادل
گذري ڪيو گهاٽل
من مان آه اُٿي
چو مينهن نه وسائين؟
روز ڪٿان هڪ مان
اڄ تنهنجي در تان
خالي موليو هان

سا ته سوالي جي
آ صدا به اجائي
جي سامهون نه ٻڌي
سڻ منهنجي سائين
توکان پيار پٺيان
اڄ تنهنجي در تان
خالي موليو هان

ٿو مڪڙو ڪڙڪاڀان
جن دشمن آهيان
ڪين مڪڙو به ڪلي
تون تڪ نه لاهين
توڪي ڇا ته چوان؟
اڃ تنهنجي در تان
خالي موليٰ هان

جن ٿڪيو ٻُڪيو
صحرا ۾ اُڀيو
سڀ ته سراب سڄي
ڇو نه پڇڻ چاهين
آئين ڪيئن ڪٿان؟
اڃ تنهنجي در تان
خالي موليٰ هان

اهڙي حالت ۾
تنهنجي چامت ۾
خاڪي پير ڀلي
تون ڀليو آهين
پر بيدار بنان
اڃ تنهنجي در تان
خالي موليٰ هان

صغير سہنا

صغير سہنا رسیا نہ جوین
کٽي ویا سہ ذرو ذرو ٿي
گمائي دل جي کلي جڏهن کان
اناس موسر لکي تڏهن کان
اسان ته سمجھو اسان جي ٿيندي
اسان نه جاتو فریب ڏيندي
حيات کيڏي ڪنن تي گذري
نه کير سمجھي ڪڏهن سگهي ٿو
غمن جا بادل رهن ٿا چايا.
ڪڪر خوشي جا ڪڏهن نه آيا.
ڪڏهن نه آيا ڪڏهن نه آيا.
کٽي الائي هي کشتي رکندي
الله ڪڏهن ماڳ تي به رسندي؟
سفينو لاسي پيو ڪنن ۾
نه ساڻ ساڻي نه واهرو ڪي
چڏي ویا جن جو هو سهارو
هنن ڪڏهن ايئن چيو نه پلجي
قبول اٿئون پيار تنهنجو
رکون ٿا من ۾ احساس تنهنجو
اها به اشارهي اندر ۾
هجي نه خاڪي آميد من ۾
زليس گهڻو ٿي ٿيو نه درشن
سڪون من کي مليو نه پل ڪن.
صغير سہنا رسیا جوین.

دُعا

خوش رهين تون سدا،
هي دعا تو ڏيان
جي به جهولا لڳن،
ڏور توکان سڄهن،
نيٺ تنهنجا ڏسن،
ڏينهن نه ڪوئي ڏکن،
خوش رهين تون سدا،

هي دعا تو ڏيان

ناهي احساس جن،
سي ئي احساس ڪن،
پنهنجا پنهنجا ٿين،
توڪي سمجهي وڃن،
خوش رهين تون سدا،

هي دعا ٿو ڏيان.

شال تنهن چپن،
روز مرڪون وسن،
جي به توسان ملن،
سي ته خوش ٿي ڪلن،
خوش رهين تون سدا،

هي دعا ٿو ڏيان

جي به توتي سڙن،
شال سڙندا رهن،
پاڳ تنهنجا وڌن،
پير منزل رسن،
خوش رهين تون سدا،

هي دعا ٿو ڏيان

جي به توڪي وڻن،
ساڻ توسان هجن،
ساڻ جاني هجن،
سي نه ناتا چئن،
خوش رهين تون سدا،

هي دعا ٿو ڏيان

سڄاڻي اشاعت گهر جا شايع ٿيل ڪتاب

1. هوشو سنڌي هار مرتب: يوسف سنڌي (ختم)
2. جي هان، نه هارين 30 مختلف ليکڪ (ختم)
3. تنهنجا تير تنگ مرتب: رجب علي ميمڻ (ختم)
4. (مرحوم محمد يوسف ڀٽو جو چوڻو ڪلام)
5. پڪ، عشق ۽ آزادي (ڪهاڻيون) مترجم: يوسف سنڌي (ختم)
6. منهنجي زندگيءَ ۾ جدوجهد مترجم: يوسف سنڌي (ختم)
7. (خان غفار خان جي آتم ڪهاڻي)
8. پراڻو ڳوٺ، نئون ڳوٺ (ڪهاڻيون) مترجم: پرويز (ختم)
9. سرمد ڇا ٿو سوچي؟ غلام حسين رنگريز (ختم)
10. جي هينئري منجهه ڦرن (سفر نامو) ڪلا پرڪاش (ختم)
11. جڏهن آدم آيو گرداس واڌاواڻي (ختم)
12. سج ڏکڻ مان ٿو اڀري (ناول) ڪرشنچندر (ختم)
13. فلسطين جدوجهد آزادي مترجم: پرويز (ختم)
14. جن جهونا ڳڙهه جلايو رسول بخش پليجو (ختم)
15. نيشنل منهنجو نينهن (جیل ڊائري) اصجاز علي خواجہ (ختم)
16. سنڌ، پاڪستان کانپوءِ مترجم: يوسف سنڌي 60/-
17. سي سسٽائيم ساهرسين (سفر نامو) موتي پرڪاش (ختم)
18. ادب ۽ فن جي اهميت مائونٽنگ/رسول بخش پليجو (ختم)
19. گني بساز ڪيئن آزاد ٿيو؟ يوسف سنڌي (ختم)
20. چيني انقلاب جون ڪهاڻيون مرتب: يوسف سنڌي 50/-
21. رت ڇا لڙا (ڪهاڻيون) پرويز 60/-
22. جنهن لوهه لڳن ۾ (جیل ڊائري) مترجم: يوسف سنڌي 50/-
23. پاڪستان ۾ قومي مسئلو (مقالو) مترجم: يوسف سنڌي (ختم)
24. اڄ جو آدم (ڪهاڻيون) چار ڪهاڻيڪار (ختم)
25. ڪپيل هٿ (ڪهاڻيون) محمد انور بلوچ (ختم)
26. ڌرتيءَ جو فرض (ڪهاڻيون) مترجم: يوسف سنڌي (ختم)
27. جيل مٿي ٻاهري (ادبي خطا) نجم عباسي / يوسف سنڌي (ختم)

26	هالمڪ فورس ۽ پوت بلبنگ (پلين لائونل)	طارق قريشي	(ختم)
27	پنجين موسر کانپوءِ (ڪهاڻيون)	طارق قريشي	(ختم)
28	ڪڏهن بهار ايندو (ڪهاڻيون)	سويو گيانچندني	(ختم)
29	جڏهن آلا آپ پر (شاعري)	آثم نائن شاهي	(ختم)
30	ڪوڪوچين سوالين (ڪهاڻيون)	ناهيڊ منل	(ختم)
31	ڳالهيون ڪوٽ ڪڙن جون (جبل پٿري)	اعجاز علي خواجہ	(ختم)
32	درد ۽ امنگ دل پر (شاعري)	بيخود بلوچ	(ختم)
33	خواب ڪٿوري چنڊ (شاعري)	ساحر راهو	(ختم)
34	دري وٽ پيٽل هڪ چوڪري (ڪهاڻيون)	ذوالفقار ڪانڌڙو	(ختم)
35	اي ٽرپ ٿ آمريڪا (سفر نامو)	محمد انور بلوچ	(ختم)
36	اڃايل آبشار (شاعري)	علي اظهار	(ختم)
37	ٽين اک (ڪهاڻيون)	طارق قريشي	(ختم)
38	سرحدن کان اڳتي (ڪهاڻيون)	ضراب حيدر	(ختم)
39	پيپل جو اردو ڪلام (تحقيق)	اختر درگاهي	(ختم)
40	ڪارويائي (ڪهاڻيون)	محمد انور بلوچ	(ختم)
41	آڪاش کان اڳتي (ناول)	محمد انور بلوچ	100/-
42	وري ورنڊو واء (ڪهاڻيون)	غلام نبي ناشاد	100/-
43	پاڇا منهنجي پانڌ پر (شاعري)	ڪلال	(ختم)
44	شاعري شرڪي پئي (شاعري)	اختر درگاهي	100/-
45	اونڊاهي پر سوجهرو (خاڪا)	يوسف سنڌي	100/-
46	نجم عباسي فن ۽ شخصيت	يوسف سنڌي	50/-
47	پسي تنهنجي تجلي (تذڪرو)	يوسف سنڌي	200/-
48	لفظ ڳالهائين ٿا (خاڪا)	سيد اڪبر	100/-
49	حياتي جي لائل ورقن جون ڪٿائون (ڪهاڻيون)	پنج ڪهاڻيڪار	100/-
50	زندگي هڪ ڀري شري ڪرڻي پوندي (شاعري)	شريڪانت صدف	150/-
51	وجايل شرڪ (ڪهاڻيون)	پرويز	120/-
52	انسان فطرت ۽ سماج	پاڪٽر غفور ميمڻ	100/-
53	سنڌي ادبي سنگت (هڪ جائزو)	يوسف سنڌي	30/-
54	پنڌن ٻاروچن جا (آتم ڪهاڻي)	عبدالغفور السني	200/-
55	آپ جيڪر پڙهن رچن ها (پراڻي شاعري)	منثار سولنگي	30/-
56	لڙڪن آڃا نيڻ (ناول)	پرويز	130/-
57	زندگي جو سفر توڻ ۽ من (سوانحي ناول)	ضراب حيدر	(ختم)
58	دل ڪلياڄي اڪيلي ڪٿي آهي (ڪهاڻيون)	مراد قريشي	130/-

70/-	پرويز	59	مايجر جي حور (ڪهاڻيون)
100/-	محمد انور بلوچ	60	دوزخ مان دري (ناول)
130/-	پرويز	61	دل جي دري (ڪهاڻيون)
100/-	پرويز	62	منهنجو پاڻي بند نه ڪجان (ڪهاڻيون)
40/-	پريل ڊايو	63	پاتا جنين ٻول (ٻاراڻي شاعري)
180/-	اياز امر شيخ	64	سنڌ جو چنڊ (شاعري)
150/-	ذوالفقار سيال	65	بارش کانپوءِ (شاعري)
100/-	مشتاق پرڳڙي	66	ايشن ٿي جيئن ڏاڍو رهون ٿا (نثري نظم)
100/-	سڪندر مگسي	67	آرس جو ڀڳو هوندو (شاعري)
100/-	علي محمد سولنگي	68	ڇا هتن جي موت (شاعري)
120/-	اياز امر شيخ	69	ٽڪرا ٽٽل وجود جا (نثري ٽڪرا)
(ختم)	خدا بخش مجاهد چانڊيو	70	'مجاهد' داستان منهنجو
150/-	يوسف سنڌي	71	سدائين سفر ۾ (سفر نامون)
15/-	فدا سنجراڻي	72	اڃا سنڌ جيئي پيئي (شاعري)
350/-	پرويز	73	پيهي جان پاڻ ۾ (آتم ڪهاڻي)
250/-	يوسف سنڌي	74	سنڌ ساري وڃي ٻڏي (ٻوڏ ڪهاڻي)
60/-	هوش محمد پٽي	75	انگن جي راند (ڪهاڻيون)
390/-	ماڻيڪل هارٽ / يوسف سنڌي	76	هڪ سئو تاريخ ساز شخصيتون
120/-	غلام محمد غازي	77	زنجير ٽٽي پوندا (شاعري)
60/-	افضل احسن رنداوا / يوسف سنڌي	78	ڏيئرو ڌريا (ناول)
60/-	انل پروي / يوسف سنڌي	79	انقلابي جو موت (ناول)
130/-	آئين فليمنگ / يوسف سنڌي	80	گولڊ فنگر (ناول)
200/-	نجر عباسي	81	ڪرفيو ۾ لکيل ڀائري (سارو ٿيون)
200/-	مترجم: يوسف سنڌي	82	ادب، ادب ۽ ڪتاب
150/-	خاڪي جاني	83	آمن ٿو گهران (شاعري)

ڪپرائڻ لاءِ لکو

سڃاڻي اشاعت گهر

دڪان نمبر 42 رابع اسڪوائر

گاڏي کاتو حيدرآباد

فون: 03013640468

اندر جا احساس ذات ۽ ذاتو
جي ٻرن تي سوار ٿي جڏهن شعرون
جو روپ ڏاريندا آهن ته ڪيئي
جذبا منجهن سمائجي روح جي
تارن کي ڇيڙي ويندا آهن وري
جڏهن درد جي خنجر جي جهيڙ آند
مانڏ پيدا ڪندي آهي ته پوءِ ٻيچن
لاءِ پڪارون پيون پڇاريون آهن
سماج ۾ ٿيندڙ ظلم ۽ جبر پوءِ اهو
ظاهر ٿئي يا لڪل. احساس سوچ
سڀ کان اڳ محسوس ڪري

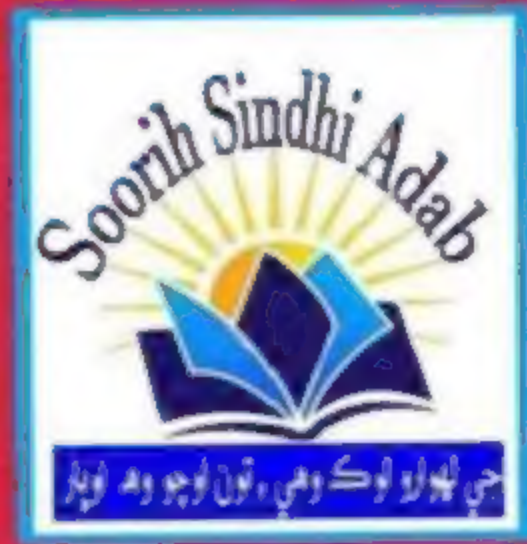
وٺندي آهي. ذات شروع ٿيندي ئي ذميوار شاعر پنهنجو فرض سمجهندي ان خلاف
پنهنجي ڌرتي ۽ مارن جي موجوده حالت ۽ مستقبل متعلق نشاندهي پنهنجي شاعري ۾
اوتي وٺندو آهي.

خاصي جاني جا نرم نرم احساس ۽ نازڪ خيال موتکي سماجي توڙي سندس
اندر جي چڪتاڻ سان وهنتل وهنتل لڳا آهن. خاصي جا غزل توڙي نظم جڏهن به
پڙهيا اٿم پر پوءِ انداز بيان سبب ذهن ۾ موجود سوچن کي وڌيڪ گرمائي ويا آهن. هو
پنهنجي شاعري ۾ عشق، محبت سان گڏ ڌرتي جي دلائل ۽ خداون کي پنهنجي مندر
نموني سان ننڍي مظلومن کي مظلوميت جو احساس به ڏياري ٿو وڃي ۽ وري ظالم
خلاف بغاوت توڙي مزاحمت لاءِ آتساهي به ٿو. ڪتاب ۾ پيار پابت آڙيون، نيازون ۽
هيناهيون ته اندر ۾ ولوڙا وجهو ٿيون ڇڏين. علم عروض جي مڪمل ڄاڻ سبب خاصي
جاني جي شاعري ۾ موسيقي ته ازخود ئي موجود آهي. وري جي ڪو نقصان ڳائي ٿو ته
محفل تي مشهور چڱي سندس سوچن ۾ سمايل جذبا ۽ احساس توڙي ذات ۽ ذاتو ڪنهن
به سنڌ جا محتاج ناهن. پاڻ شاعريءَ جي سڀني صنفن تي طبع آزمائي ڪئي اٿائين
ذات ۽ ذاتو جي سنگم تي پئون آهي ته سندس شاعري کي پڙهي ڏسجي.

نبي بخش ناز

سوره سنڌي ادب

صاحب خان سوره ميرائي

Cell No: 0344 3919786

0300 3404488